



MINISTERUL TRANSPORTURILOR,  
INFRASTRUCTURII ȘI COMUNICAȚIILOR

# MINUTA

ședinței de dezbatere publică

din

24 august 2020

## Cuprins

<b>1. Deschiderea ședinței .....</b>	<b>3</b>
<b>2. Semnarea listei de prezență.....</b>	<b>3</b>
<b>3. Prezentarea ordinii de zi a ședinței .....</b>	<b>9</b>
<b>4. Etape procedurale parcurse anterior ședinței.....</b>	<b>9</b>
<b>5. Punctele de vedere exprimate de participanți cu privire la proiectul aflat pe ordinea de zi .....</b>	<b>10</b>

## **1. Deschiderea ședinței**

Ședința desfășurată în format de conferință video a fost deschisă la ora 10.00 și s-a încheiat la ora 14.45

## **2. Semnarea listei de prezență**

*Din partea MTIC:*

*Adrian Daniel Găvruta – secretar general adjunct*

*Marian Murguleț – secretar de stat – CIO guvernamental*

*Eduard Lovin – vicepreședinte ANCOM*

*Marius Săceanu – ANCOM*

*Călin Zvancea Cozan – ANCOM*

*Dan Cîmpean – director general CERT-RO*

*Corneliu Mănescu – director DRPSPC – MTIC*

*Valentin Bugariu - DRPSPC – MTIC*

### *Reprezentanții societății civile*

Florian Micu

Szilárd Ervin Szőgyényi

Luminita Mirica

Andreea Eu

Alin Popescu

Andrei Grigoras

Camelia Milea

Ioana Gogoncea

Daniela Văduva

Scott Chen

Nicolae Oaca

George Suciu Jr.

Andreea Pomirleanu

Liviu Miron  
Cristina Cretu  
Alexandra Cernatoni  
Andrei Alexandru Grigoras  
Madalina Apostol  
Pompi Diplan  
Andrea Valean  
Sonia Benga  
Valcea Voichita  
Olivia Comsa  
Anton Rog  
Iosif Popa  
Adrian Pogingeanu  
Angela Negrotă  
Cristina Zvancea Comsa  
Adrian Aciu  
Cernea George  
Edi Hainal  
Alex Dobre  
Asociatia ANGEL  
Mircea Puscasu  
Financial Intelligence  
Ralph Rogobete  
Mirea Ionut  
Dan GLIGUTA  
Marius SACEANU  
Geanina Chilian

Vlad Doicaru  
Monica Neagoe  
Lorian Vintila  
Ciocarlan Costin  
Camera de Comert si Industrie Romania-China  
Liviu Popescu  
Angela Moraru  
Alina Antonie  
Ciprian Ranghel  
Razvan Baci  
Rad Petroi  
Doru stefanahe  
Claudiu Zaharia  
Veronica Cristea-Nanu  
Magda Topolica  
Stefan Botea  
Sorina Donisa  
George Bogdan Sandu  
George Zhang  
Valentina Babiac  
Eugen Bostinescu  
Vasile Raluca  
Liviu Baltoi  
Calin Carare  
Adrian Seceleanu  
Anita Goga  
Diana Crangasu

Razvan Peng  
AOMR  
Victor STAN  
Adina Balaban  
Ana Maria Pop  
Gabriela  
Alin Grigor  
Ion Dragne  
Sergiu Zaharia  
Nick Vintila  
Dan Cimpean  
Ionut Balan  
Dorin Odiatiu  
Octavian Palade  
Alexandru Dragne  
Florin Lucachi  
Irina Firuti  
Teodora Plaesu  
George Marinescu  
Adrian Preda  
Calin Gascu  
Andrei Marinescu  
Radu Nicolescu  
Vlad Raspopa  
Ancuta Stanciu  
Luminita Simoiu  
Tiberiu Gindu

Roxana Gologan  
Mircea - Dragos Fundulea  
Dragos Marinescu  
Petre Barac  
Catalin Marancea  
Ioana Motoc  
Marian Murgulet  
Radu Magdin  
plescan mihaela  
Aurel Dragan  
Costinel Radu  
Dana Chitica  
Bogdan Dragulin  
Diana Cionoiu  
Sorina Madularu  
Radu BALAS  
Dan Duca  
Adrian Şilimon  
Radu Cosma  
Costel Stanciu  
Luiza Volf  
Emil Dragotă  
Bogdan Caraman  
Valentin Negoita  
Anamaria Trif  
Mihai Cristian Ionescu  
Galambos Tiberiu

Victor Kapra  
Dragos Grecu  
Cristian Pop  
Cornel Barbut  
Bioscem Romania  
Vasile Alexandru  
Diana Prahoveanu  
Mihaela Bercea  
George Florescu  
Raoul Jurubita  
Ping Li  
Bogdan Stan  
Jiyue Zhong  
Cristian Radu  
Laurentiu Matache  
吴群  
Ioana Coman Info  
周志源  
Lucian Poloboc  
Calin Vilt  
Geanina  
Longqing XU  
Giselle Hu  
Pavel Popescu  
Vasile Morosanu  
Dan Dragomir  
Cristian Pantazi



Adrian Ungureanu

Roy Xu

Kai Cui

ZFit Generation

CUI KAI

Mircea Buza

Adimaria Claudia

Luminița Simoiu

Bureac Plescan Mihaela

Eugeniu Vasilescu

Secretariatul ședinței

LAURENȚIU VOICU - DCRSPON

ADRIAN OLTEANU - DCRSPON

### **3. Prezentarea ordinii de zi a ședinței**

Temele aflate pe ordinea de zi a ședinței:

***1. Prezentarea și dezbateră proiectului de act normativ inclusiv discutarea observațiilor și propunerilor referitoare la proiectul de act normativ***

***Proiectul de Lege privind adoptarea unor măsuri referitoare la infrastructuri informatice și de comunicații de interes național și condițiile implementării rețelelor 5G***

### **4. Etape procedurale parcurse anterior ședinței**

Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor - MTIC a publicat, în data de 04.08.2020, în conformitate cu dispozițiile Legii nr 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, anunțul referitor la inițierea procedurilor de consultare publică cu privire la *proiectul de Lege privind adoptarea unor măsuri referitoare la infrastructuri informatice și de comunicații de interes național și condițiile implementării rețelelor 5G*. stabilind în acest sens un termen de 13 zile în care cei interesați au putut transmite în scris propuneri, sugestii, opinii cu privire la proiectele supuse dezbaterii publice.

În cursul perioadei de primire de propuneri/observații au fost primite amendamente din partea societății civile la care se va comunica răspunsul în scris (peste 1600 de persoane fizice/juridice au transmis propuneri)

Ținând cont de solicitările primite din partea societății civile (Asociației "International Advertising Association", Asociației Angel, Asociației Naționale a Internet Service Providerilor din România), în baza art. 7 alin. 9 din Legea nr. 52/2003, republicată, în data de 18 august 2020, a fost publicat pe site-ul MTIC, afișat la sediul ministerului și transmis celor interesați, anunțul cu privire la organizarea ședinței de dezbatere publică.

## **5. Punctele de vedere exprimate de participanți cu privire la proiectul aflat pe ordinea de zi**

În deschiderea ședinței reprezentantul DCRSPON a informat participanții cu privire la procedura prevăzută de Legea nr. 52/2003 referitoare la desfășurarea ședinței lista celor înscriși la cuvânt și timpul alocat fiecărei persoane (dispozițiile art. 7 alin. 10 din legea nr. 52/2003). Totodată a fost prezentată o scurtă descriere a prevederilor proiectului de act normativ.

În continuarea discuțiilor fiecare dintre cei înscriși la cuvânt și-au prezentat poziția referitoare la proiectul de act normativ:

" Cristina Elena Crețu: Bună dimineața tuturor. Mulțumesc pentru oportunitatea de a ne exprima punctul de vedere. Numele meu este Cristina Crețu și sunt Senior Tehnology and Privacy Consulting în cadrul Maravela, Popescu și Asociații. O să încep prin a menționa că acest proiect de lege nu vine însoțit de studii și evaluări de impact, având în vedere caracterul complex al acestuia și având în vedere cerințele legii 24/2000 care menționează că atunci când vorbim de proiecte de acte normative complexe și de o importanță deosebită ele ar trebui să aibă la bază și evaluări ale impactului. Ori în cazul ăsta este evident că 5G este de importanță pentru dezvoltarea economică și tehnologică a României cât și pentru securitatea națională. Este evident că acest proiect de lege ar trebui să asigure un echilibru între interesul național, un număr de acte normative care ar trebui analizate și avut în vedere respectarea prevederilor acestora în raport de prevederile proiectului de lege supus consultării și vorbesc aici de cadrul de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice, vorbim de drepturi și libertăți fundamentale, vorbim de legislație europeană, vorbim de tratate internaționale la care România este parte. Iarși vorbim de interesele părților interesate, de drept privat, furnizori de rețele de comunicații electronice, producători de echipamente 5G și de interesele consumatorilor și ale contribuabililor. Un alt aspect pe care aș vrea să îl ridic este faptul că acest proiect de lege nu face nicio referire la setul de instrumente 5G adoptat de către Uniunea Europeană în ianuarie 2020. Potrivit acestui set de instrumente, criteriile folosite de către autorități atunci când analizează măsurile care trebuie luate pentru diminuarea riscurilor pe care le presupune această tehnologie ar trebui să fie neutre tehnologic, ar trebui să fie obiective, ar trebui să fie rezonabile, proporționale iar nu bazate pe considerente de ordin politic. De asemenea, acest set de instrumente 5G are un număr semnificativ de măsuri tehnice care ar fi

putut fi avut în vedere dar pe care proiectul a decis să le ignore. Este evident că scopul ar trebui să fie consolidarea securității rețelelor 5G dar abordând riscurile din perspectivă tehnică printr-un control strict al accesului și o administrare sigură a rețelei, prin certificarea componentelor și a proceselor aferente 5G. Măsurile acestea de diminuare a riscurilor nu ar trebui să vizeze un furnizor sau o țară în mod special. Ar trebui să aibă în vedere o abordare cuprinzătoare dar adecvată riscurilor și adaptată fiecărei situații specifice. Ceea ce din nou, acest proiect nu pare să facă având în vedere că presupune un scenariu în care ar trebui să se încadreze toți furnizorii: One size fits all - o singură mărime care să adreseze orice potențial risc. De asemenea acest proiect de lege permite excluderea anumitor producători doar pe baza țării de origine, exclusiv în baza a 4 criterii vagi, de natură politică. Nu există nicio cerință ca decizia luată de primul ministru sau de către CSAT să fie motivată iar dovezile să fie puse la baza...să fie puse la dispoziția persoanelor interesate. Nu există niciun drept al părților interesate de a-și exprima punctul de vedere și de a se apăra în fața primului ministru sau al CSAT. Nu există niciun drept de a cere instanței să suspende anumite efecte ale deciziei. De asemenea, furnizorii de rețele de comunicații electronice sunt obligați să renunțe la echipamentele 3G și 4G care au fost achiziționate și care erau conforme la data la care acestea au fost instalate. De asemenea, acest proiect de lege nu analizează nici...nu analizează dacă există măsuri mai puțin prejudiciabile pentru toate persoanele interesate. Ori așa cum știm din experiența altor țări cum ar fi Germania, Spania și Austria, există măsuri mai puțin prejudiciabile care ar fi putut fi luate. De asemenea...

(...) De asemenea acest proiect de lege încalcă prevederile legii concurenței și va produce în mod evident o distorsiune a concurenței pe piață, este evident că autorităților publice le este interzis să denatureze concurența prin măsuri legislative sau prin stabilirea unor criterii discriminatorii în cadrul reglementărilor care ar afecta activitatea companiilor. Or acest proiect de lege exclude de pe piață anumiți producători. În contextul în care deja numărul acestora este redus, acest lucru va duce la potențial crearea unui duopol, la prețuri mai mari, calitate scăzută, varietate scăzută. De altfel și acest set de instrumente 5G despre care vă vorbeam menționează că distorsiuni ale concurenței pun în pericol securitatea rețelelor pentru că dacă avem producători de echipamente, dacă avem un număr limitat de producători de echipamente și un număr scăzut de furnizori de rețele, aceștia ar putea să nu mai fie stimulați să investească în menținerea unui nivel ridicat de securitate al rețelelor de comunicații electronice.

Pavel Popescu: Voi face câteva comentarii scurte, nu am nevoie mai mult de 2 minute pe acest proiect de lege. În primul rând vreau să vă mulțumesc pentru că ați organizat această dezbatere publică pentru că e pentru mine, un cetățean care provine din orașul Timișoara o dezbatere publică istorică. Și am să vă spun de ce. România a trăit foarte mult în comunism, cu toții știm acest lucru. Și dacă acum 30 de ani cineva ar fi evocat această posibilitate de a ține o astfel de dezbatere, era o utopie. Astăzi, uitându-mă pe linkul Ministerului Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor am observat zeci și sute de nume care au venit și au făcut comentarii pe acest proiect de lege, pertinente sau mai puțin pertinente. De ce în opinia mea ca cetățean provenit din orașul în care a început revoluția împotriva comunismului în România este o zi istorică astăzi? Pentru că România astăzi setează un exemplu extraordinar pentru regimurile totalitariste din lume. Și vedeți dvs, uitându-mă în lista de aici din dreapta văd că astăzi alături de noi sunt cetățeni ai unor țări cu regimuri totalitariste care pot

intra într-un mod democratic, își pot exprima într-un mod democratic opinia pe o lege făcută de statul român. Pentru mine este un sentiment de mândrie că astăzi statul român este la un nivel de maturitate cum nu mi-am imaginat că va ajunge în 30 de ani, la un nivel de democrație cum nu mi-am imaginat că va ajunge în 30 de ani. Și fără să evoc acele momente din comunism astăzi o să spun cu toată mândria că suntem o țară orientată spre tot ceea ce înseamnă libertăți. Asta este din nou dovada faptului că cetățeni ai unor regimuri totalitariste pot comenta în mod liber pe o lege făcută de instituțiile statului român și de statul român.

Sper din suflet ca în această lume globalizată pe care ...diferite companii și state o invocă să avem și noi posibilitatea ca cetățeni români sau ca cetățeni europeni să putem să intrăm așa cum intră acești cetățeni pe linkurile diferitelor ministere din țări totalitariste, să ne dăm cu părerea cu privire la unele legi care psoibil ar încălca libertățile cetățenilor. Această lege în opinia mea nu este o lege care încălcă vreo libertate a unui cetățean român. Dimpotrivă, apără interesele României și apără interesele cetățenilor români. Vă mulțumesc.

(...)

Lorian Vintilă: Bună ziua. Lorian Vintilă sunt. Scuze pentru mai devreme. Vă mulțumesc pentru că ne-ați dat această oportunitate de a ne exprima gândurile,. Vă rog să se țină cont de faptul că partea chineză reprezentată prin mai multe companii de diferite dimensiuni în România investesc de mai bine de 15 ani, unele dintre ele de mai bine de 20 de ani în piața din România, avem foarte mulți angajați. De asemenea am adus din China tehnologie pentru piața din România și am reușit să dezvoltăm împreună mediul de business în general și în mod special ceea ce se întâmplă la operatori. Uitați-vă ce dinamică a avut industria de telecomunicații începând cu haideți să spunem ultimii 15 ani în România. Și de asemenea să țineți cont de institutele de cercetare și dezvoltare din China, care nu fac altceva decât să lărgescă ceea ce numim universul cunoașterii la tinerii din România. Am dus în China personal și împreună cu colegii mei o serie de studenți, o serie de tineri care au putut să învețe de la liniile de producție, de la specialiștii din institutele de cercetare dezvoltare ce înseamnă tehnologie, ce înseamnă muncă, ce înseamnă productivitate și ce înseamnă să aduci din China nu numai tehnologie de înaltă calitate și nu numai lucruri bune ci să te autoinstruiești astfel încât să devii la rândul tău un senior în această industrie și să poți să dai răspunsuri eficiente, exacte și în timp altor generații pe care la rândul tău le instruiești. Haideți să ne gândim vă rog cu toții la ceea ce am reușit să facem pentru piața din România lăsând orice element haideți să spunem care distorsionează în societatea noastră și să ne gândim împreună cum putem să obținem prețuri mai bune pentru clientul final și de asemenea ceea ce înseamnă pentru noi toți, pentru români și pentru clienții din spațiul nostru tehnologie venită din Orientul îndepărtat. Vă mulțumesc frumos. Dacă sunt întrebări de clarificare le aștept cu mare drag.

(...)

Ioana Coman: Eu v orbesc din perspectiva unui președinte al unei asociații de proprietari și acest proiect de lege cumva vizează și siguranța națională a României iar prin siguranța națională a României s eînțelege starea de legalitate, de echilibru și de stabilitate socială, economică și politică necesară existenței și dezvoltării acestei țări. Prin urmare, în conceptul extins de siguranță națională intră: sănătatea publică, echilibrul socio-economic, protecția mediului natural, siguranța cibernetciă și toate drepturile constituționale cetățenești. Așa. Acum revenind la ce ține de aspectul e

proprietate privată trebuie să ținem cont că furnizorii rețelelor de telecomunicații în general sunt entități private străine care vizează în primul rând profitul economic inclusiv prin a-și diminua costurile de implementare și astfel rețelele de telecomunicații mobile nu sunt de utilitate publică așa cum încearcă să se prezinte în acest proiect. Și prin utilitate publică, prin această sintagmă, se încearcă cumva să se lărgască spectrul, să se primească niște facilități doar schimbând niște cuvinte. Și astfel, această utilitate așa zis publică va fi pusă înaintea siguranței și a interesului național. În plus, se știe de exemplu cum sunt eu, la o simplă asociație de proprietari se știe că nu se poate instala absolut nimic fără acordul Cexului sau a Asociației de proprietari. Este foarte important ca absolut orice se decide până la urmă să se decidă pe semnătură. Adică cineva trebuie să își asume o responsabilitate. Ce ține de tehnologia 5G este mult mai invaziv – în primul rând mie îmi ridică foarte multe semne de întrebare în momentul în care mie nu mi se prezintă niște studii foarte clare pe o perioadă destul de lungă în care să se vadă impactul atât economic cât și dpdv al sănătății. Deci, eu am în primul rând nevoie de niște studii clare ca să mă aflu în siguranță și ca să știu că și persoanele pentru care iau niște decizii sunt în siguranță. Și din moment ce pe ține de tehnologia 4G au fost situații cum ar fi antenele de gsm...

Antenele GSM au fost demontate de pe un bloc din Reșița sau tot așa din Alba Iulia iar în Reșița avocatul susține că instanța a dat câștig de cauză asociației pe care a reprezentat-o datorită unei reglementări europene. Atâta timp cât s-a stabilit că un anumit grad de certitudine că antenele gsm nu au niciun efect periculos asupra vieții și sănătății unei persoane ce locuiește permanent în preajma acestor dispozitive, reclamantul trebuie să beneficieze de principiul precauției instituit de art 174 din Tratatul de instituire a Comunității Europene.

În ce privește acest proiect, până în momentul în care nu sunt niște studii foarte clare care să certifice că nu există un pericol, doresc cum ar veni suspendarea. Iar în cazul în care nu apar aceste studii în mod foarte clar voi cere anularea unui astfel de proiect.

George Cernea: Voi încerca să fiu cât mai scurt. Cu referire la punerea în dezbatere a acestui proiect a rețelei 5G – atâta timp cât vorbim din punct de vedere tehnic, anularea practic, interzicerea furnizorului principal Huawei, mă gândesc că ar trebui luată pe motive strict tehnice. În proiectul prezentat nu există niciun motiv tehnic prezentat. Și de aceea consider că anularea proiectului este imperios necesară. Și nu numai, pune în pericol...

(...) Exact. Retragera completă a acestui proiect de lege.

Ion Dragne: Sunt avocatul societății Huawei Technologies SRL. Am depus în perioada de consultare publică un punct de vedere în care în principal am solicitat să se extindă termenul pentru consultare dat fiind impactul mare al noii legi propuse. Până la acest moment Huawei nu a primit un răspuns la cererea sa, motiv pentru care credem că este necesar ca inițiatorii proiectului de lege să ne precizeze dacă a fost adoptată o decizie și dacă suntem în măsură să cerem un nou termen de 35 -40-50 de zile în care să expunem pe larg punctul de vedere al Huawei. Depinde de acest aspect procedural poziția Huawei.

(...)

Ion Dragne: Am rugămintea ca în procesul verbal să se consemneze că ...



Laurențiu Voicu: Sigur că da. Este și înregistrat.

Ion Dragne: Dacă îmi permiteți să îmi termin ideea... că prin poziția pe care o expunem astăzi, nu renunțăm la dreptul de a contesta neluarea în considerare a cererii societății sau eventuala respingere a acesteia fie și ulterior momentului dezbaterii. Revenind la substanța dezbaterii, din punctul de vedere al companiei, în primul rând se impune retragerea proiectului de lege pentru că aspectul esențial pe care în opinia societății lipsește acestui proiect de lege este lipsa impactului studiului de impact și lipsa consultării cu piața telecom. Este o cerință prevăzută în legea privind tehnica de elaborare a actelor normative care impune ca în materiile de importanță deosebită iar faptul că organizați dezbateri publică înseamnă că Ministerul îi acordă importanță deosebită acestui proiect de lege, se impune ca prealabil să aibă loc o evaluare a impactului pe care legea îl va avea în piața respectivă. Un astfel de studiu de evaluare nu s-a realizat iar prima întrebare pe care o punem și pe care rugăm inițiatorii să ne răspundă este: ce anume a fost avut în vedere la momentul la care s-a declanșat procedura de inițiativă legislativă de s-a evitat efectuarea unui studiu de impact și consultarea cu principalii actori? În al doilea rând, din expunerea de motive am observat că s-a spus că în ceea ce privește întrepinderile mici și mijlocii inițiatorul a arătat că în opinia sa nu este cazul ca IMM-urile să fie impactate după cum la fel s-a apreciat că un astfel de punct de vedere nu este... un astfel de proiect de lege nu are niciun fel de impact asupra bugetului național și bugetelor locale fără să se argumenteze care sunt rațiunile pentru care aceste concluzii s-au impus. În al treilea rând, noi susținem dincolo de faptul că înțelegem să insistăm pe fiecare articol, am dezvoltat dar nu atât de mult cât am fi vrut fiindcă timpul fizic a lipsit, noi susținem că reglementarea este una de natură să aducă atingere liberei concurențe. Prin aceasta se încalcă poziția României care consacră economia de piață a României că se aduc restrângeri nejustificate, nemotivate și neproporționale ale dreptului unui proprietar de a avea o investiție și de a se bucura de investiția sa în România, că sunt încălcări ale legislației europene și de asemenea încălcări ale acordurilor la care România este parte și care promovează liberul comerț și libertatea serviciilor.

De asemenea este nemotivată, dacă îmi îngăduiți un singur ,...să termin fraza, este nemotivat sub nici o formă expunerea de motive cu privire...la retragerea treptată a actualelor tehnologii de comunicare electronică 3G și 4G care nici nu ar trebui să facă obiectul reglementării din perspectiva scopului de a asigura cadrul pentru tehnologia 5G. Evident că mențin și vă rog să se consemneze toate informațiile pe care le-am comunicat în scris. Mulțumesc.

Laurențiu Voicu: Doamna Alina Antonie.

Alina Antonie: Bună ziua. Sunt împreună cu colegii mei din cadrul Huawei și suntem asistați de domnul avocat Ion Dragne. Dacă îmi permiteți aș prefera să fie dumnealui purtătorul nostru de cuvânt. De fapt, cel care ne va explica poziția. Sunteți de acord?

(...)

Eugen Lucan: Bună ziua tuturor. Sunt președintele Asociației Angel, suntem membri ai Coaliției top5G în România. V-am trimis un larg memoriu prin care am reiterat faptul că în primul rând această consultare e pusă într-o perioadă a anului în care nu se poate permite tuturor actorilor societății civile să participe la ea. Ne întrebăm retoric cum de fiecare dată tot ce înseamnă important pentru țară s epune ba de Paște, ba

de Crăciun, ba în august când sunt concedii? Pe de altă parte, această inițiativă legislativă nu are niciun fel de analiză de impact. Dacă ne uităm la expunerea de motive, e inadmisibil să constatăm că proiectul de act normativ cu privire la impactul macro-economic nu se referă la acest subiect. E aberant. Impactul asupra mediului de afaceri, la fel - proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect. E aberant. Impactul asupra sarcinilor administrative – nu se referă la acest subiect. E aberant, gândiți-vă câți oameni se vor îmbolnăvi. Cum vor suferi persoanele cu nevoi speciale, copiii din instituțiile ed palsament? Pentru că există un impact negativ. La fel, impactul asupra IMM-urilor. Nu avem impact pe acest subiect. La fel, impactul social. Suntem furnizori de servicii sociale, lucrăm cu persoane defavorizate, cu mame însărcinate. Există foarte multe studii la nivel internațional care arată că tehnologia 5G e o tehnologie invazivă și aduce în primul rând prejudicii sănătății. Din perspectiva asta vă rugăm să constatați că această tehnologie și această inițiativă legislativă este în primul rând neconstituțională și că încalcă mai multe articole din Constituție: art 22, 26, 28, libertatea conștiinței, dreptul la sănătate, dreptul la un mediu sănătos, dreptul la proprietate privată șamd. Vă rugăm de asemenea pe baza legii transparenței decizionale să organizați o altă întâlnire în format fizic, nu cu 20 de persoane. Aveți curtea de la Ministerul Transporturilor foarte mare. Dacă punem scaune din 2 în 2 metri cred că putem încăpea acolo 200 sau cel puțin 150 de persoane. Această consultare doar în format online nu permite schimbul de păreri și practic nu e permis ca în 4 minute săp dezvoltăm toate argumentele posibile. Pe de alt parte, vă rugăm în mod imperios necesar ca în procedura de avizare să introduceți Ministerul Sănătății, să solicitați în mod expres și să nu dați drumul la această lege dacă nu avem studii de impact asupra sănătății pentru că v-am cerut un lucru foarte important, să ne dați lista tuturor funcționarilor care au lucrat la această lege și în cazul în care ne vom trezi peste 3 ani, 4 ani, 5 ani sau 10 ani cu situații de îmbolnăviri în masă datorită expunerii la câmpuri electromagnetice 5G care sunt cu totul altă tehnologie vă vom da în judecată pentru genocid. Lucrurile sunt foarte, foarte serioase.

Eu păstrez un nivel al dialogului civilizată dar vreau să vă responsabilizez. Vă rugăm, de asemenea dacă vreți să promovați în România această tehnologie care a fost interzisă la Bruxelles, așa, să instalați primele device-uri 5G și primele antena 5G să le instalați în ministerul dvs, la ANCOM, la președinție, la Guvernul României și în toate ministerele.

Laurențiu Voicu: Îmi dați voie să vă răspund?

Eugen Lucan: Da, spuneți.

Laurențiu Voicu: Cu privire la propunerile, sugestiile și opiniile dvs aveți posibilitatea să le faceți și în scris. Să știți că aceasta este o etapă suplimentară, această dezbatere publică. Deci nu cumva să credeți că nu aveți posibilitatea să mai puneți sugestii, opinii sau păreri cu privire la proiectul de act normativ. Haideți să clarificăm...

Eugen Lucan: Facem și în scris dar cu surprindere vă spun. În momentul în care ați făcut dezbaterea și au apărut amendamentele cetățenilor... mă rog, azi am aflat că au fost peste o mie de intervenții. În mod cu totul straniu, eu nu am văzut amendamentele.

Laurențiu Voicu: Le aveți în mod transparent la secțiunea transparență decizională de pe siteul Ministerului aveți în mod transparent, ceea ce nu cred că ați mai văzut undeva, sugestiile, opiniile și propunerile tuturor celor care le-au transmis.

Eugen Lucan: Arătați-mi mie amendamentele depuse de Asociația Angel, că le-am depus și cu număr de înregistrare, că nu sunt aici.

Laurențiu Voicu: Le aveți pe site-ul ministrului, sunt afișate publice.

Eugen Lucan: Nu sunt, că am verificat. Nu sunt nici... Rog ceilalți membri ai societății civile...

Laurențiu Voicu: În 10 zile cu siguranță am această obligație pe care o să o îndeplinim 100%.

Eugen Lucan: În momentul de față, am verificat și ieri și alaltăieri și azi dimineață, amendamentele și sugestiile depuse de Asociația Angel nu sunt la secțiunea amendamente și asta e unul din aspectele pe care vi le-am cerut.

Laurențiu Voicu: În 10 zile, domnule Lucan, am această obligație, pe care o să o facem 100%. Cu privire la proiectul de act normativ mai aveți ceva de adăugat?

Eugen Lucan: Cu privire la proiectul de act normativ – vrem în mod imperios să invitați și să cereți analize de impact în primul rând ministrului Sănătății, Ministrului Mediului, Autorității Naționale pentru Protecția Copilului și Adopție – pentru că aici vorbim și de drepturile fundamentale ale copiilor, care au o altă sensibilitate față de influența undelor electromagnetice. Vă rugăm ca toate ministerele pe care le invitați să vină la masa dezbaterii cu analiza de impact și după aceea dacă este cazul să facem o dezbatere. Dar așa cum arată proiectul...

Eugen Lucan: Voi încheia aici datorită timpului scurt. Vă vom trimite și la registratură și pe email alte sugestii pentru că 4 minute sunt mult prea puține.

Corneliu Lozneanu: Punctul nostru de vedere este mai degrabă o îngrijorare asupra subiectivității pe care o are legea. Dacă luăm articolele 4, alin 2, art 5, alineatul 2, o să vedeți că sunt un copy-paste aproape de la memorandumul făcut de România anul trecut cu SUA, care face o referire directă la excluderea Huawei din procedurile legale. Asumarea unui asemenea caracter subiectiv din punctul nostru de vedere constituie un factor de îngrijorare pentru că ar putea să urmeze și alte inițiative de acest gen. O altă problemă care ne preocupă extrem de mult în momentul de față, este de ce acest proiect de lege nu așteaptă o definitivare a dezbaterilor la nivel european pentru că mai devreme sau mai târziu după cum știți, legislația românească va trebui să se armonizeze cu legislația europeană. Cele două puncte pentru noi constituie un subiect extrem de îngrijorător în condițiile în care memorandumul cu SUA vorbește clar despre o excludere a Huawei. Da? Nu putem să traducem un element subiectiv într-o legislație pentru că deschidem o cutie a pandorei. Ce se va întâmpla dacă mâine un alt guvern va hotărî într-un alt sens? Vom avea alte înțelegeri politice sau tot timpul vom ajunge în acest conflict cu legislația internațională și europeană? Aici sunt principalele noastre preocupări. De aia am și făcut material scris în acest sens pentru că nu mi-aș dori să începem o deschidere a Cutiei Pandorei. Nu știm deocamdată urmările dar preocuparea este extrem de serioasă din punctul nostru de vedere. Cam atât am avut. Așteptăm răspunsurile dvs la solicitările noastre și întrebările noastre



făcute mai pe larg. Și atunci o să ne mai permitem să mai dăm încă un punct de vedere.

Diana Prahoveanu: Bună ziua. Mulțumesc mult pentru oportunitate. Am scris câteva rânduri și sună cam așa: citind cu atenție cele patru condiții impuse producătorului, așa cum sunt ele evidențiate în proiectul de lege, observăm că acestea nu rezolvă intenția inițiatorului de a bloca accesul Huawei România la procedura concurențială pentru implementarea 5G în țara noastră prin simplul fapt că această companie îndeplinește integral aceste condiții astfel, citez: controlul unui guvern străin, lipsa unui sistem juridic independent și am încheiat citatul. Nu au fost produse până în prezent dovezi care să demonstreze că această companie privată 100% s-ar afla sub controlul guvernului RP Chineză și nici că acerastă țară nu ar beneficia de absența unui sistem juridic independent. În acest sens nu pot fi prezentate documentele organizațiilor internaționale care să confirme acest aspect. Citez: absența unei structuri transparente a acționariatului producătorului, am încheiat citatul – acționariatul companiei Huawei este prezentat integral atât în documentele oficiale ale acestei companii cât și pe site-urile internaționale specializate. Citez: lipsa unui istoric de conduită corporativă, etică a producătorului, am încheiat citatul. Este de notorietate faptul că această companie nu a avut până acum niciun incident de etică în zecile de state în care activează, ceea ce nu se poate spune despre alte companii concurente din domeniu inclusiv americane sau europene. Citez: funcționarea producătorului unui sistem juridic care nu impune practici corporative transparente și am încheiat citatul. Huawei România funcționează în baza sistemului juridic românesc. Huawei, compania mamă funcționează în baza sistemului juridic RP Chineză, un sistem juridic care nu a fost niciodată acuzat că nu impune practici corporative transparente. Cea mai bună dovadă în acest sens fiind faptul că cele mai importante companii din întreaga lume, fie ele americane, și aici dau exemplul General Motors, Microsoft, Apple, Tesla, Nike, Intel, Protect and Gamle și alte companii, sau europene – Royal Dutc, Shell, Allianz, Peugeot, Nestle – toate acestea își desfășoară fără probleme activitățile comerciale și economice în această țară. Întrebarea mea este dacă declarația pe propria răspundere trimisă de Huawei România confirmă îndeplinirea integrală a condițiilor prevăzute de lege pe ce își vor întemeia CSAT sau Guvernul României avizul negativ sau respectiv decizia de excludere a acestei companii din procedura legală și concurențială pentru implementarea 5G în România? Va fi doar o decizie neargumentată sau cu caracter strict politic cerută de SUA în calitate sa de partener strategic. Și aș mai avea o întrebare dacă se poate – decizia de a renunța la acest avantaj de a întârzia cu cel puțin 3 ani implementarea rețelelor 5G în România este o decizie care este luată ținând cont de interesele României sau poate fi considerată o decizie politică luată în interesul altui stat? Vă mulțumesc mult.

Nicolae Oacă: Încă o dată bună ziua, mulțumesc pentru permisiunea de a lua cuvântul. Aș vrea să încep cu o concluzie: proiectul de lege trebuie retras iar motivele sunt următoarele: consultarea trebuie să dureze 30 de zile. Nu știu cum e în transporturi dar în comunicații toate consultările dacă vă uitați pe siteul ANCOM durează 30 de zile. Mai ales că acum este vară. Apoi, proiectul de lege este o intervenție brutală pe piața liberă a comunicațiilor electronice afectând competiția, măbind costurile și provocând întârzieri. Am scris despre acest lucru, se găsesc argumente pe blogul meu. Nu se specifică cum se vor recupera prejudiciile, întârzierile. Deschide o poartă spre impredictibil, o cutie a Pandorei cum a zis cineva înainte, făcând afacerea din telecomunicații extrem, extrem de impredictibilă. Este în contradicție cu reglementările UE pentru o piață liberă comună, cu armonizarea legislației. Nu este o abordare

specifică Uniunii Europene care nu autorizează furnizorii. În UE sunt autorizați numai și numai furnizorii de servicii de telecomunicații, operatorii, nu și furnizorii de rețele de telecomunicații, fabricanții. Nu face referire la măsurile Comisiei Europene. Toolbox-ul. După mine, periclitează licitația, putând duce la amânarea cu un an a acesteia. Prin condițiile pe care le impune și le-am menționat mai înainte, costuri mai mari, unii dintre operatorii din România s-ar putea să se gândească să aștepte vremuri mai bune. Proiectul nu abordează esențialul pentru care este propus. Securitatea cibernetică. Nu s-a înțeles că securitatea cibernetică a rețelelor 5G este o problemă intrinsecă tehnologiei” și este indiferent de furnizor. Iar dacă voia să abordeze problema securității 5G. Trebuia luat modelul Comisiei Europene sau cum a făcut și Anglia sau alte țări, trebuia creat un cadru adecvat, o agenție națională – și avem cert.ro care ar putea prelua acest rol și măsuri pentru prevenirea și detectarea atacurilor cibernetice. Măsurile... aceste măsuri și acest cadru ar putea duce la monitorizarea securității cibernetice și numai atunci dacă s-ar constata probleme de securitate să fie excluși furnizorii sau cei care provoacă aceste probleme. Cam asta am avut de zis, vă mulțumesc.

Angela Moraru: Da, mulțumesc. Eu aș vrea doar să spun câteva cuvinte. Să plecăm puțin de la aspectul social al acestui proiect de lege pentru că nu este vorba doar despre companii, doar despre furnizori sau operatori, este vorba și de interacțiunile noastre interumane de fiecare zi.

Pandemia ne-a demonstrat faptul că sunt foarte importante aceste conexiuni care...

Este important să ne vedem online și să lucrăm online în fiecare zi, cu prietenii, cu familia... din păcate îmi cer scuze nu știu dacă pot să pornesc camera. Și vroiam să vă spun că toate aceste conexiuni, tot le-am experimentat noi în ultimele luni, lucrul de la distanță sau învățământul de la distanță, toate se datorează performanței acestei industrii din ultimii ani. Se datorează lucrurilor pe care le-au construit operatorii împreună cu furnizorii lor de încredere printre care se numără mai multe companii, inclusiv din alte țări, din țările vizate de acest proiect de lege. Fără să avem această tehnologie cu siguranță nu am fi putut să avem astăzi această dezbatere online pe un proiect de lege atât de important pentru dezvoltarea viitoare a României. Prin urmare vreau să vă spun că este un proiect care...ale cărui efecte trec de impactul asupra operatorilor sau asupra furnizorilor de echipamente, este un proiect care va avea efecte majore în viața fiecăruia dintre noi și tehnologia este extrem de importantă și nu ar trebui să punem piedici în calea dezvoltării acesteia. Dacă mai am timp aș vrea să îi cedez timpul meu domnului Ion Dragne, care ne reprezintă astăzi.

Ion Dragne: Exact. În primul rând vreau să reiterez solicitarea de a se extinde perioada de consultare publică dată fiind împrejurarea că timpul fizic a fost prea puțin pentru a răspunde la provocările unui proiect atât de mare. În al doilea rând, evident îmi mențin solicitarea de a fi retras proiectul de lege pentru a permite ceea ce este începutul oricărei astfel de inițiative – evaluarea impactului și consultarea cu cei care afectați: în primul rând operatorii, în al doilea rând producătorii și în cel mai important rând consumatorii. În al treilea rând mergând pe fiecare dintre articolele proiectului de lege am expus și voi relua succint câteva observații și opinii critice spre a fi avute în vedere în așa fel încât legea să nu fie declarată neconstituțională, să fie pe parcursul adoptării sale fie ulterior. Scopul legii sugerează că este menit să asigure apărarea siguranței naționale în ceea ce privește infrastructura informatică și de comunicații electronice. Nu este definită însă foarte clar ce se înțelege prin infrastructura de interes național.

Se vorbește despre faptul că iată, trebuie să asigure buna calitate a vieții, funcționarea normală economică socială și a tuturor domeniilor șamd. Este cu totul imprecis ce se înțelege prin infrastructură de interes național. De aceea am propus și mi se pare că este în respectul legii 24/2000 care impune ca legea să fie clară, să se evidențieze expres care sunt elementele care înseamnă de interes național și ce înseamnă de interes privat. Adică să facem o diferență între ceea ce înseamnă finalitatea pentru care intervine statul și să lăsăm piața cu ceea ce înseamnă de interes privat să fie cel puțin în parte controlată de regulile competiției. În al doilea rând am propus și ca să fiu foarte precis, atunci când inițiatorul a vrut să fie precis, în art 4 a făcut referire neechivoc la autoritățile contractante din domeniul siguranței naționale. Deci, cu alte cuvinte, se poate. De aceea credem că și din perspectiva art 1 și 2 când vorbim despre sistemul de comunicații de interes național trebuie să spunem care sunt domeniile în care operează sistemele de comunicații de interes național și în al doilea rând să arătăm per a contrario ce înseamnă zonele în care operatorii vor avea în continuare libertatea deplină de a-și alege furnizorii, libertate care există și acum. Și din această perspectivă se pune problema care este rațiunea legii dacă la acest moment piața din România este o piață de încredere și este o piață și competitivă. Vă rog să aveți în vedere argumentele pe care le-am expus, că procedura de autorizare este o procedură lipsită complet de transparentă, efectuată de autorități care nu au dezbateri publice, finalizată printr-un aviz conform și materializată printr-o decizie politică. Decizia politică aproape că nu poate face obiectul unui control. Avem în vedere în primul rând că toate criteriile care au fost introduse în proiectul de lege sunt criterii non-tehnice, sunt criterii subiective, sunt criterii care sunt evaluate din perspectiva unor riscuri, evaluări și vulnerabilități al căror conținut în sine reprezintă o mostră de neclaritate iar legea trebuie să fie clară. Iar legea trebuie să fie predictibilă. Trebuie să permită subiectului de drept, celui obligat să o respecte să știe la ce se așteaptă. Niciun actor din piața comunicațiilor și niciun subiect de drept nu se simte să spun așa în siguranță în momentul în care trebuie să se supună unor reguli de evaluare care sunt determinate subiectiv, care sunt aproape nemotivate și care există riscul să scape de sub controlul judecătoresc. Avem în vedere în primul rând faptul că în mod particular și nemotivat proiectul de lege nu permite judecătorului să suspende executarea unui act administrativ de respingere a cererii de autorizare și în al doilea rând că procedura administrativă care i-ar permite autorității să revină asupra măsurii este înlăturată. Din această perspectivă, credem că este încălcat și dreptul la apărare. Și există riscul ca într-un test de constituționalitate proiectul de lege să fie invalidat. De asemenea, ceea ce este esențial în opinia societății în al cărei nume vorbesc și al colegilor din această societate, reprezintă necesitatea instituirii unor criterii tehnice care să se raporteze la produs și nu la naționalitatea sau cetățenia producătorului. De esența comerțului liber, de esența comerțului liber intracomunitar, de esența comerțului liber în România până în prezent a fost raportarea la încrederea în produs și în subsidiar raportarea la încrederea în producător. Din această cauză, compania Huawei vă propune să analizați și să vă însușiți recomandarea ca în locul criteriilor subiective și potențial cu risc de apreciere discreționară să se instituie criterii tehnice, criterii pe care să le evalueze specialiștii din Autoritatea de Reglementare pe care deja România o are, ANCOM-ul, și care până în prezent alături de celkelalte instituții specializate ale statului au constatat că toți furnizorii de tehnică de comunicații sunt de încredere. Cu alte cuvinte, tocmai lipsa incidentelor de securitate de până în prezent înseamnă că ANCOM și-a îndeplinit în bune condiții activitatea, atribuțiile, că operatorii, furnizorii au fost de încredere, motiv pentru care ar trebui ca în lege să fie menținut sistemul actual și nu înlocuit cu criterii care au caracter non-tehnic. Ultima idee pe care vreau să vă rog să o aveți în vedere este că se instituie și reiau ce am

spus în prima parte a intervenției mele, un termen de 5 ani, discreționar, nemotivat, pentru excluderea unor tehnologii existente în prezent. Excluderea unor tehnologii existente în prezent înseamnă încălcarea dreptului de proprietate, înseamnă retroactivitatea legii și evident caracterul cu totul și cu totul disproportionat. Nu se spune de ce este necesară excluderea unor tehnologii 3G și 4G care acum funcționează, nu se vorbește despre un risc iminent sau îndepărtat care să justifice o astfel de măsură și nu ia în calcul că ea va produce pagube. De aceea, în cuprinsul legii Parlamentul va trebui, pentru a face o reglementare modernă să evoce cel puțin și cum vor fi despăgubiți cei ale căror drepturi vor fi încălcate prin lege. Și asta înseamnă producător, operator și consumator. Mulțumesc.

(...)

Angela Negrotă: Eu aș dori și solicit să se anuleze acest proiect de lege și să se refacă după ce va fi inclusă și secțiunea studii științifice și evaluări de impact.

Laurențiu Voicu: Practic solicitați retragerea proiectului să înțeleg.

Angela Negrotă: Da. Deoarece acest proiect legislativ nu ține cont de afectarea persoanelor din categoriile vulnerabile: copii, femei gravide, bătrâni, bolnavi etc. De exemplu nu se prevede că în zona maternităților, a spitalelor, a școlilor și grădinițelor să nu se instaleze antene cu nivel mare de radiații. Vă amintesc că încă din 27 mai 2011 Comisia Europeană aprobă o rezoluție prin care recomandă folosirea în școli a internetului prin cablu și crearea de zone fără radiații pentru a proteja persoanele electro-sensibile. De asemenea vă rog să țineți cont și de faptul că autoritățile naționale sau local europene au legiferat interzicerea sau restricționarea radiațiilor wireless în apropierea copiilor, fiind cunoscut faptul că atât copiii cât și persoanele în vârstă, femeile însărcinate sunt mult mai sensibile la radiații electromagnetice generate de tehnologiile wireless. În cazul rețelei 5G densitatea extremă a conexiunilor de ordinul trilioanelor cu antenă de ordinul milioanele generează o poluare electromagnetică masivă sporită, o pânză densă de fascicule inclusiv de ordin milimetric. În ciuda rezultatelor științifice cutremurătoare Comisia Europeană la care guvernul nostru știți foarte bine că urmează totul orbește, într-un nod bizar deoarece tehnologia 5G este promovată a fi benefică și necesară mediului industrial, a stabilit că următoarele obiective de colectivitate pentru 2025 - școlile, universitățile, centrele de cercetare, spitalele, furnizorii de servicii publice și întreprinderile cu intensitate digitală ar trebui să aibă acces la viteze de încărcare și descărcare de date de 1GB pe secundă. Iar gospodăriile urbane și rurale ar trebui să aibă acces la o viteză de conectare la descărcare de cel puțin 100Mb/secundă. În zonele urbane drumurile majore și căile ferate ar trebui să aibă o acoperire 5G neîntreruptă.

Voiam să mai spun că în timp ce în multe țări tehnologia wireless este interzisă din cauza preocupărilor și studiilor științifice care demonstrează vulnerabilitatea de peste 10 ori mai mare a copiilor în fața radiațiilor câmpului electromagnetic emis tehnologia fără fir, în strategia 5G pentru România nu se regăsește nicio preocupare. În schimb, guvernul vor să expună toate categoriile de vârstă la o pânză de fascicule radioactive peste tot, fără discernământ, din 50 în 50 de metri. Vă mai amintesc că în foarte multe dintre școli încă din anul 2002 au fost interzise wi-fi. În încheiere doresc v-a spus să se anuleze acest proiect de lege. Evaluări științifice și evaluări de impact care sunt necesare.

(...)



Adrian Vornicu: Așa apare, Bioscem România. Bun. Ca să nu pierdem minutele, odată ce acest proiect de lege face referire chiar în titulatura lui la siguranța națională, asta înseamnă în primul rând nu doar siguranța aparatelor, pentru că siguranța națională nu presupune doar siguranța aparaturii electronice ci și a utilizatorilor. Și aș dori să fie inclus în acest proiect de lege și conceptul de precauție, principiul de precauție. Și la ce vreau să fac referire - sper ca această imagine apare pe ecran, dacă nu apare o voi rezuma foarte scurt: există un studiu din august 2019 realizat de profesorul Henry Ley, meta studiu care ia în considerare 300 de studii

Deci, fac referire la studiul asupra efectelor neurologice și din un total de 229 de studii se arată că 91% au efecte. Voi furniza acest material prin email ministerului pentru a fi inclus în acest principiu de precauție. Mai am un minut două. Pentru a explicita publicului larg care urmărește această prezentare aș vrea să spun că odată ce se ține cont din punct de vedere al principiului de precauție ca atunci când într-o școală există un incident de genul cornulețului cu lapte este alterat atunci dacă 4-5-10 copii din 30 au o astfel de problemă, gastroenterită de exemplu și se retrage acel aliment, pe o perioadă necesară analizelor, odată ce noi constatăm că avem 90% efecte raportate din punct de vedere neurologic, aș dori ca acest principiu de precauție, pe baza acestui metastudiu care include toate studiile realizate în ultimii 10 ani, să se țină cont în acest proiect de lege și să semneze responsabilii care sunt mandatați pentru acest proiect de lege, faptul că există efecte neurologice. Și dacă există aceste efecte, să fie ținut cont de ele și să fie monitorizare zi cu zi, pe toată perioada implementării și utilizării viitoare a acestor tehnologii 5G. Vă mulțumesc.

Diana Crângașu: Aș vrea să mulțumesc pentru dezbateri. Noi am depus comentarii la proiectul de lege.

Am vrea să subliniem câteva puncte legate de aceste comentarii și avem și câteva întrebări legate de calendarul viitoarelor modificări și înțelegem că mai există și alte proiecte de legislație, legislație secundară pe care le aveți în pregătire. E clar că domeniul 5G este un domeniu esențial pentru economia României și că va necesita investiții importante pentru operatori. Ca urmare credem că este esențial ca regulile să fie cât mai clare și cât mai prietenoase pentru investitori. E clar că impactul acestei reglementări va fi resimțit deopotrivă de operatorii care furnizează servicii de telecomunicații electronice 5G dar și de producătorii de echipamente. Și din acest motiv credem că proiectul de lege ar trebui corelat atât cu prevederile legislației existente românești cât și legislației europene existente. Și anume, credem că proiectul de lege ar trebui corelat atât cu prevederile Ordonanței de urgență 111/2011, privind comunicațiile electronice cât și cele cu legislația privind securitatea cibernetică și anume Legea 362/2008. Nu am văzut că ar exista o astfel de corelare dar poate ne puteți oferi câteva detalii despre această corelare dacă ea a fost făcută sau dacă urmează să fie făcută această corelare cu legislația românească. Din expunerea de motive pentru proiectul de lege nu am văzut o astfel de menționare. De asemenea, există și legislație europeană și cunoaștem faptul că legislația națională românească transpune practic două directive fundamentale - Directiva cadru de reglementare comun pentru servicii și rețelele de comunicații electronice și Directiva NIS. Aici credem că ar fi important la fel de menționat cum se corelează acest proiect de lege cu prevederile celor două Directive și anume: directiva cadru menționează ANCOM care a dat autorităților de reglementare posibilitatea să facă autorizări generale și aici ne referim la ANCOM pentru că pare că proiectul de lege propus interferează cu

competențele de reglementare ale ANCOM, care poate face o autorizare generală a furnizorilor pentru furnizarea de servicii și rețele de comunicații electronice și am vrea să știm cum a văzut ministerul prin acest proiect de lege atribuțiile ANCOM și de asemenea avem atribuții în securitatea cibernetică pentru cert.ro. Și de asemenea credem că ar trebui reglementat un pic mai bine activitatea cert.ro în acest domeniu. Nu pare din proiectul de lege că s-a prevăzut cum se vor reglementa procedurile ANCOM și cele cert.ro cu acest proiect de lege. Ar fi important să aflăm poziția ministerului. De asemenea cred că e important să ne spuneți dacă există vreun calendar pentru legislația următoare și dacă urmează un nou proiect public, o nouă dezbatere publică pentru că ați menționat că va exista un proiect îmbunătățit care va fi din nou publicat. E important să știm dacă există un calendar pentru dezbateri și o consultare publică ulterioară și pe acest proiect.

Laurențiu Voicu: pe proiectul de act normativ o să vă răspundă colegii mei specialiști cu privire la conținutul actului normativ, pe procedură o să vă răspund eu. În această fază se va întocmi minuta care va fi pusă la dispoziția tuturor, proiectul de act normativ mai merge în Comisia de dialog social unde va fi dezbătut cu toate confederațiile sindicale și patronale reprezentative la nivel național, după care va merge pe circuitul extern interministerial, își va urma cursul până va ajunge în ședința de Guvern.

Diana Crângașu: Ok, deci nu va mai exista un proiect

Laurențiu Voicu: Da, în funcție de ceea ce se va desfășura astăzi, dacă dintre colegii mei vor prelua sau nu vor prelua din propunerile și sugestiile dvs, dacă vor prelua va fi o formă îmbunătățită pe care o vom aduce la cunoștința dvs, dacă nu, fundamentat o să rămânem pe forma veche și își va urma cursul indiferent dacă va prelua sau nu va prelua din sugestiile și opiniile dvs, proiectul e act normativ își va urma cursul normal, firesc, transparent cu privire la adoptarea lui.

(...)

Costel Stanciu: Țin să mulțumesc și eu pentru faptul că sunt prezent la această dezbatere. Propunerile Asociației Pro Consumatori organizație de utilitate publică cu o activitate neîntreruptă de 30 de ani în domeniul protecției consumatorilor sunt următoarele. La articolul 4, pe lângă condițiile existente pe care trebuie să le îndeplinească producătorii, furnizorii de echipamente necesare tehnologiei 5G, dorim să se introducă încă două condiții. Condiții de: producătorii de echipamente trebuie să prezinte dovezi, studii care să arate că acele echipamente nu pun în pericol viața și sănătatea consumatorilor.

Sper că s-a auzit propunerea, da? Deci producătorii de echipamente trebuie să prezinte dovezi studii care să arate că acele echipamente nu pun în pericol viața și sănătatea consumatorilor. La articolul 4. O altă condiție.

Laurențiu Voicu: Deci solicitați modificarea articolului 4.

Costel Stanciu: În cadrul articolului 4, da. O altă condiție în cadrul articolului 4, prin referendum să se obțină acordul cetățenilor din unitatea administrativ teritorială în care urmează să se instaleze echipamente 5G. La articolul 8, să se mențină procedura prealabilă în procedura de atac a deciziei primului ministru. Nu vedem de ce se vrea excluderea procedurii prealabile. La articolul 11 - instituțiile din sistemul de apărare

națională, ordine publică și securitate națională să folosească numai producători autorizați. Adică să fie o obligație pentru aceștia și nu un drept. Dacă va rămâne un drept se va pune în pericol siguranța națională. Și în final, aș dori ca statul român să își respecte obligațiile asumate în relația sa cu partenerul strategic din NATO, SUA și să nu accepte producători din state totalitare unde drepturile și libertățile cetățenilor nu contează. Vă mulțumesc.

(...)

Cristina Zvancea: Bun. Încep cu concluzia, cum au făcut și alți interlocutori. Aș cere în primul rând în nume propriu dar și împreună cu Coaliția Stop 5G România suspendarea proiectului de lege până când se rezolvă toate solicitările cetățenilor și ale ONG-urilor care au exprimat un punct de vedere vizavi de textul acestui proiect de lege dar și vizavi de îngrijorările care există pe subiectul tehnologiei 5G în general. Și acum o să merg în detaliu. Aș spune în primul rând că mă leg de un singur articol la acest moment, articolul 7 care aș zice că de obicei noi suntem reactivi. Aici este vorba despre faptul că vă sancționăm pe cale de reacție printr-o retragere de autorizație și vorbim de o situație gravă adică probleme de securitate națională, de apărare națională. Nu știu dacă pot să share-uesc ecranul să vă arăt un element. O să vă rog să îmi spuneți dacă vedeți ecranul.

O parte dintre noi cunoaștem faptul că la sfârșitul lunii aprilie Financial Intelligence care este și în această întâlnire, prin domnul Cătălin Aramă, care era director Cert la acel moment, a exprimat foarte clar punctul de vedere al instituției pe care o conduce, că în perioada martie - aprilie anul acesta când, apropo, solicitarea rețelelor a fost foarte intensă dar și o perioadă în care deja se folosește tehnologie 5G, riscul a devenit o certitudine. Da? Vorbim despre faptul că au crescut de peste 6 ori numărul tentativelor de penetrare a rețelelor din țara noastră. Și aici ne referim la faptul că s-au înregistrat atacuri care au vizat instituții publice dar și instituții financiare cum ar fi băncile, adică inclusiv conturile noastre au fost vulnerabile. În susținerea unei dezbateri anterioare în care s-a vorbit despre faptul că există document prezentat de Parlamentul European, aveți aici linkul, o să atașez

Acesta nu cred că încarcă în nici un fel, e faptul că nu spun un lucru ci faptul că arăt o evidență care este până la urmă din Parlamentul European. Nu știu dacă asta este o problemă.

Bun. Aș mai dori să atrag atenția cu privire la ce s-a menționat deja și lucruri pe care l susțin și eu - faptul că indiferent în care etapă discutăm despre aspectul 5G deja cred că suntem de acord că e vorba de a implica Ministerul Sănătății, Ministerul Economiei și Comerțului, Ministerul Mediului - că până la urmă foarte mulți au vorbit despre această poluare electromagnetică, MTIC care este deja implicat și aspectul de securitate cibernetică cu toate instituțiile care vizează acest aspect. Și aș mai vrea să pun în discuție un lucru pe care lumea îl sare în mod evident: faptul că există un pericol cu privire la tot ce înseamnă aceste câmpuri electromagnetice. O parte din dvs. care reprezentați instituții ale statului aveți un spor de antenă ca și spor de pericolozitate. De vreme ce el este reglementat în România și unii beneficiază de el, cred că asta ar trebui să instituie automat și obligația organelor statului, să efectueze măsurători periodice cu privire la aceste niveluri de radiații electromagnetice iar oamenii să fie conștientizați. Ultimul lucru pe care aș dori să îl spun la acest moment este că mi se pare mai mult decât corect pentru națiunea română care toată va fi expusă acestor câmpuri, să existe o comunicare și campanie de informare la nivel național pentru că

dacă pe mine mă impactează ceva dar eu nu stau toată ziua să caut ce dezbateri publice se întâmplă la Ministerul Informației, la Ministerul Mediului, eu nu voi avea acces. Se găsesc fonduri să se discute despre cum să purtăm masca și unde dar nu se găsesc fonduri pentru a face o campanie de informare națională pentru toate aceste etape. Ce anume se întâmplă cu consumatorul de 3G, 4G? De multe ori vorbim de generația părinților noștri, care nu vor accesa toate aceste tehnologii smart.

De încheiere, repet. Cer în nume propriu și împreună cu coaliția Stop 5G România suspendarea proiectului până la integrarea tuturor informațiilor care au fost trimise din partea noastră, reluarea, în urma unei comunicări sau a unei campanii de informare națională a acestei dezbateri, dând ocazia tuturor celor care nu au aflat că există o astfel de dezbatere să poată participa sau să poată trimite punctul lor de vedere în ce versiune pot. Și aș dori să ne gândim că toți suntem impactați, chiar dacă suntem implicați în această discuție, sau cei care nu au ajuns să participe, toți suntem impactați și suntem răspunzători de ceea ce facem prin acțiunile noastre.. Vă mulțumesc.

Nicolae Oacă: Am vorbit deja, vă pot spune încă o dată concluzia. Proiectul de lege trebuie retras. A fost făcut pe genunchi. Toate luările de cuvânt până acum au arătat acest lucru. Trebuie retras. Două săptămâni consultare în timpul verii este bătaie de joc.

Liviu Popescu: Bună ziua, mulțumesc pentru oportunitate. Noi am trimis punctul nostru de vedere, o să încerc să-l sumarizez în câteva minute. Spunem și noi că perioada de analiză a fost de doar 10 zile lucrătoare și având în vedere impactul acestui proiect, am fi preferat să alocăm maximum prevăzut la Legea transparenței decizionale. Spuneam de la început că înțelegem și recunoaștem importanța implementării rețelelor și infrastructurii 5G în dezvoltarea economiei digitale în România, și la nivelul UE, înțelegem importanța implementării instrumentelor aplicabile la nivelul Uniunii, și înțelegem și recunoaștem importanța securității cibernetice, va fi unul dintre pilonii de bază ai strategiei pan-europene pentru dezvoltarea și implementarea rețelelor 5G. Acestea fiind spuse, credem că proiectul de lege este centrat pe identificarea producătorilor de echipamente și de tehnologii care sunt eligibili. În opinia noastră, proiectul ar fi trebuit să definească un set de criterii de identificare a riscurilor de securitate, ale echipamentelor și tehnologiilor. O abordare care, de altfel, e susținută la nivelul UE. Având în vedere forma actuală a proiectului, așa cum a fost pusă în dezbaterea publică, apreciem că punem în pericol și reziliența actualelor rețele de comunicații, adică 2, 3 și 4 G, deoarece foarte probabil ca după intrarea în vigoare, dacă intră în vigoare legea în această formă, e foarte probabil ca o serie de echipamente tipice din rețelele de 2, 3 și 4G să fie înlocuite într-un interval de timp care se va dovedi insuficient. Pune de asemenea în pericol dezvoltarea rețelelor 5G, pentru că reduce considerabil predictibilitatea asupra furnizorilor de echipamente și tehnologii necesare, există riscul în cazul elementelor de infrastructură achiziționate de la un producător autorizat, a cărui autorizație retrasă ulterior, toate echipamentele respective sau software să fie înlocuite. Și pentru nerespectarea acestor prevederi, ANCOM poate aplica o amendă între 1 și 5% din cifra de afaceri și sancțiunea complementară a interzicerii imediat a utilizărilor în rețeaua 5G. În ceea ce privește obligațiile de raportare stabilite prin proiect, ANCOM are dreptul de a solicita furnizorilor informații detaliate cu privire la tehnologii, echipamente și soft în rețelele implementate în 5G. Pentru nerespectarea acestor obligații de raportare, de asemenea, ANCOM poate aplica o amendă între 3 și 10% din cifra de afaceri, dacă



informațiile solicitate nu sunt trimise. Având în vedere complexitatea și nivelul de detaliu solicitat pentru îndeplinirea acestor obligații estimăm costuri substanțiale din punct de vedere al adaptării sistemelor informatice al resurselor tehnice și umane, dar și o perioadă semnificativă de care am avea nevoie pentru implementarea acestor obligații. Toate acestea afectează practic capacitatea investițională a operatorilor, având în vedere că în acest moment nu avem o imagine clară asupra evoluțiilor viitoare privind autorizare producătorilor de echipamente de 5G. Considerăm că o estimare corectă a costurilor implicate e dificil de realizat în acest moment, în aceste circumstanțe, și există riscul ca această situație să afecteze semnificativ planul de afaceri și planificarea bugetelor în perioada următoare, mai ales că nu a existat predictibilitate în ceea ce privește instituirea acestor noi obligații în sarcina operatorilor mobili. Proiectul nu reflectă instrumentele Uniunii cu privire la securitatea cibernetică a rețelelor 5G, cum spuneam la început, instrumente care pun accentul pe măsurile tehnice ce ar trebui să fie reglementate și implementate pentru a atinge un nivel de securitate dorit. Proiectul de lege nu adresează niciun fel de cerințe tehnice, ci reglementează în opinia noastră o procedură de autorizare bazată pe criterii non tehnice, foarte larg și ambigue, care nu adresează niciuna din măsurile strategice prevăzute în setul de instrumente al Uniunii pentru securitatea rețelelor 5G. Vă mai semnalăm o inadvertență în forma publicată a proiectului, se impune operatorilor obligația de achiziționa echipamente soft și tehnologii doar de la furnizori autorizați, imediat după intrarea în vigoare a legii, în timp ce primele autorizări, conform aceleiași legi, nu vor fi emise mai devreme de patru luni după acest moment. După acordarea autorizațiilor, de asemenea operatorii vor mai avea nevoie de o perioadă semnificativă de timp, pentru a selecta un nou producător, în cazul în care furnizorul deja existent nu obține autorizarea.

O perioadă lungă în care nu se pot achiziționa echipamente, programe soft și tehnologii generează riscuri de continuitate a serviciilor. De asemenea, proiectul derogă de la Legea contenciosului administrativ astfel încât eventualii petenți nu mai au la dispoziție posibilitatea de a cere în instanța de contencios administrativ suspendarea deciziei prim ministrului până la soluționarea pe fond a cauzei, considerăm că o astfel de derogare reduce posibilitățile de apărare a drepturilor unor eventuali petenți și, în final, propunerea pe care o adresăm ministerului este ca acest proiect să integreze și prevederile actelor adoptate de către Comisia Europeană cu privire la securitatea rețelelor 5G, ne referim aici la comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, securitatea dezvoltării 5G în UE, implementarea setului de măsuri al UE, precum și la securitatea cibernetică a rețelelor 5G pentru luarea măsurilor pentru reducerea riscurilor 5G.

Valentin Negoită: Bună ziua, vă mulțumesc pentru posibilitatea de a dialoga astăzi și de a asculta păreri cât se poate de bine fundamentate. Cred că această primă consultare ar trebui urmată și de alte consultări, pentru miza pe care o reprezintă abordarea și, evident, implementarea noii tehnologii 5G în România. Este extrem de importantă și nu poate fi rezolvată în două săptămâni de analiză și respectiv de consultare. Ca și alți antevorbitori aș începe prin a susține această propunere, de extindere a perioadei de consultare, pentru îmbunătățirea acestui proiect de lege pe care ministerul l-a înaintat în urmă cu două săptămâni. Cred că una din sintagmele care au fost des menționate, nevoia de studii de impact trebuie menționată în procesul verbal sau în memoriul acestei întâlniri și luată în serios, pentru că în lipsa unor studii de impact și în lipsa unor consultări cu toți actorii din piață, mă refer aici nu numai la reglementatori dar și la industria de IT&C și la alți reprezentanți ai ministerelor

Sănătății, Economiei, Mediului, care trebuie și ei admiși la masa discuțiilor, evident societatea civilă care este reprezentată până la urmă de toți utilizatorii de comunicații electronice. Până a intra în alte detalii, pentru că au fost antevorbitorii extrem de ... problematică, atât din punct de vedere al securității rețelelor, cât și din punct de vedere tehnic, nu cred că ar trebui să abuzăm acum de mai mult timp, spre finalul acestei discuții. Aș dori doar să menționez momentul finalului anilor 90, când liberalizarea pieței comunicațiilor a avut un succes marcant, care se dovedește și astăzi extrem de benefic. Ea a avut loc și s-a bazat pe principiile neutralității tehnologice, pe libera concurență și transparență, criteriile și principiile care ar trebui să stea la baza acestor consultări și, de ce nu, a adoptării noii tehnologii în consens cu opiniile tuturor actorilor prezenți în piață. M-aș opri, pentru a da posibilitatea și altor vorbitori să ia cuvântul și să-și expună punctul de vedere. Vă mulțumesc.

(...)

Valentina Babiac: Bună ziua, țin să vă felicit pentru inițiativă, îmi pare bine că ați pus în dezbatere publică acest proiect de lege. Locuiesc în Miercurea Ciuc, sunt profesor de liceu, predau materii filologice, sunt un simplu cetățean. Mă îngrijorează acest aspect al posibilei prezențe a rețelelor 5G. Am citit proiectul de lege, am citit și hotărârea Parlamentului nr 22/2020. Sigur că o să exprim o părere profană, pentru că aici am ascultat atât de mulți oameni avizați și specialiști. La art 1 am observat că scrie că rețelele 5G se doresc a fi instalate în vederea eliminării riscurilor la adresa securității naționale și apărării naționale, ceea ce e foarte important. S-a vorbit aici despre atacuri cibernetice dese în ultima vreme. Întrebarea mea este dacă nu ar fi posibilă îmbunătățirea rețelelor deja în folosință și în care am investit deja și dacă nu ar fi suficiente capacitățile 4G și augmentarea lor. S-a menționat aici școala online care după părerea multora a fost un eșec, dar s-a demonstrat că se pot ține orele astfel în online și fără 5G. De asemenea am fost adepta, și am auzit menționându-se faptul că Bruxelles-ul a respins prezența 5G acolo. Știm foarte bine ce instituții se află în Bruxelles și cât sunt de importante. În restul Belgiei, în 30 de municipalități, s-a acceptat acest 5G, însă Bruxelles-ul nu a acceptat deoarece standardele de radiații ale regiunii sunt de 50 de ori mai stricte decât recomandările UE și ale OMS. Și atunci, după părerea mea umilă, eu zic că putem imita și copia o astfel de protecție pe care o are Bruxelles-ul și să nu ne expunem, să ne păstrăm suveranitatea și să nu ne ghidăm neapărat după ghidul OMS, ghidul UE, de aceea suntem aici, să decidem acest lucru. Harta acestor municipalități din Belgia, din câte am găsit informația, este bazată tot pe calcule teoretice, și arată doar acoperirea în aer liber, nu și pe cea din interior, conform rețelei Proximus de acolo. La art 2, acest articol expune atât de bine menținerea funcțiilor vitale ale societății, a sănătății, și așa mai departe. Consider că sănătatea e pe primul loc și cred că sunt de acord aici și producătorii că trebuie să ne protejăm. Nu doresc să fiu romantică, însă în ultima vreme copilul și elevii mei mi-au atras atenția că au observat în orașelul ăsta mic unde locuim, păsări căzute moarte, e ciudat, nu știu dacă are o legătură sau nu, însă e adevărat că nu există studii de impact pe termen lung și foarte lung, nu există niciun fel de siguranță că nu vom fi afectate noi, organismele vii de orice fel.

Deja ne expunem la wifi în școli și instituții publice. Au apărut dureri de cap de exemplu, nevralgii dese la copii, la cei de gimnaziu mai ales. Am găsit doi specialiști recunoscuți, Mark Steel și Berry Trower. Mark Steel, în Devon, UK, a câștigat deja un proces în instanță în care s-a opus instalării ...

Cu privire la acest proiect, în concluzie, sunt de acord cu cei de aici, care au cerut mai mult timp și de consultare publică și de testare a acestor rețele și de argumentare în favoarea ei sau împotriva ei, părțile implicate și afectate și care vor fi afectate trebuie să fie în mare cunoștință de cauză. Eu respect și Huawei și nu sunt împotriva progresului, însă semnalele nu sunt bune nici măcar din SUA, unde multă populație a dat /neinteligibil/ voturilor 5G. Vă mulțumesc.

Liviu Miron: Da, bună ziua. În primul rând vă mulțumesc pentru oportunitate. E prima dată când particip într-o dezbatere publică pe un proiect de lege în România. Strict referitor la proiectul de lege, pentru că toți antevorbitorii mei au acoperit aproximativ toate ideile la care m-am gândit, atât din punct de vedere juridic cât și din punct de vedere tehnic, eu aș ridica două probleme pe care le-am văzut și care consider că sunt foarte importante pentru a fi menționate în proiectul final de lege, și anume care este metodologia pe care o va folosi CSAT pentru a stabili dacă justiția unui stat terț este independentă sau nu? Pentru că pe mine mă interesează, ca cetățean român, nu doar să văd motivația pentru care o companie ar putea să fie respinsă, mă interesează să văd și motivația pentru care o companie este acceptată. Trebuie să existe undeva o metodologie, pentru că altfel înseamnă că însăși principiile democrației sunt date la pământ. Vine cineva și poate să decidă orice, pentru că așa vor ei. Asta ar fi primul aspect. Iar al doilea aspect pe care l-am văzut în lege și care a fost menționat și de un antevorbitor, doar că eu aș da o altă nuanță, dacă la art 11 organizațiile și structurile guvernamentale și militare care se ocupă de siguranța națională au dreptul, deci pur și simplu pot să ocolească acest mecanism de autorizare, atunci nu văd de ce la art 9, companiile private care sunt furnizori de servicii, trebuie să fie obligate să facă asta. Atâta timp cât acele structuri de siguranță națională au posibilitatea de a ocoli acest sistem, mi se pare corect ca și entitățile private să aibă aceeași posibilitate. Atât am avut de spus, mulțumesc.

Sergiu Zaharia: Sunt Sergiu Zaharia, sunt Cyber Security Officer în Huawei România și în această calitate și în calitate de cetățean al României și în a doua calitate de specialist în securitate cibernetică de circa 20 de ani în România, în diverse instituții, operatori, inclusiv instituții de stat, aș vrea să spun că acest proiect de lege care se referă la adoptarea unor măsuri referitoare la infrastructuri informatice și de comunicații, cu precădere civice, într-un text care nu conține cuvântul tehnic. Complexitatea rețelelor 5G este una mare, la fel ca a rețelelor de tip 3G și 4G. Și atunci un astfel de proiect de lege trebuie cu siguranță să detalieze criteriile tehnice pentru identificarea măsurilor de securitate care trebuie implementate la nivelul unor produse. Niciodată o măsură politică nu a reușit să securizeze un ruter sau un server, iar rugămintea mea este ca acest proiect să fie retras și să fie îmbunătățit cu criteriile tehnice pentru asigurarea securității infrastructurilor de care beneficiem noi, cetățenii României. În momentul de față, criteriile pe care le-am văzut sunt cumva de natură organizațională, dar trebuie neapărat să vorbim de securitatea unei rețele 5G, cu criteriile de natură tehnică. Și o să vă dau câteva exemple. Un echipament care intră în componența actualelor rețele 3G, 4G și care urmează să intre poate în componența rețelelor 5G, are niște mecanisme de securitate care permit generarea cheilor criptografice, mecanisme care permit managementul accesului utilizatorilor la serviciile de rețea sau la echipamente de rețea. Aceste criterii tehnice nu sunt definite într-un astfel de proiect de lege, ceea ce permite ca acest proiect de lege să fie aplicat oricărui domeniu. De exemplu acest proiect de lege, dacă înlocuim acel 5G din titlu, putem să-l aplicăm producătorilor de carne sau de...

Solicit retragerea proiectului, includerea cerințelor tehnice pentru că un astfel de proiect de lege tratează securitatea unor infrastructuri care sunt prin natura lor tehnice.

Laurențiu Voicu: Dvs solicitați îmbunătățirea proiectului de act normativ cu cele propuse de către dvs.

Sergiu Zaharia: Pentru a putea avea un proiect bun, trebuie retras și discutat cu specialiști. În momentul de față, acest proiect nu a fost discutat anterior cu specialiști. Vă dau un exemplu, Germania tocmai a emis un proiect similar, în care sunt exact măsuri tehnice de securitate, discutate deja de autoritatea lor federală și sunt puse la dispoziția specialiștilor tehnici pentru dezbateri publice. Dezbaterile la ei durează până la sfârșitul lunii septembrie. Deci și înainte de a fi formulat acest proiect, au fost consultați operatorii și producătorii de echipamente. Ca să închei, aș vrea să-mi imaginez un punct. Autorizarea unor echipamente tehnice trebuie făcută conform unor standarde de securitate tehnică, și acestea deja există sau sunt în curs de elaborare, pe de-o parte, iar pe de altă parte, această evaluare tehnică de produs, nu de producător, trebuie realizată de către organisme transparente. De exemplu, în România, o entitate de genul acesta...

(...)

Luminița Simoiu: Bună ziua tuturor și vă mulțumesc pentru oportunitate. Aș începe scurt, cu concluzia. Vorbesc în numele Asociației Civice pentru Viață, care are ca obiective, conform statutului, problemele legate de mediu, sănătate, educație. Lucrez și la Universitatea din Craiova. Încep cu concluzia, noi solicităm retragerea acestui proiect, pe baza faptului că nu au fost parcurse etapele premergătoare acestui proiect după lege, și anume...

Orice obiectiv economic care se dorește implementat și cu atât mai mult acesta, cu impact asupra întregii populații și mediului, trebuie să fie dezbătut pe baza unor studii de impact asupra mediului. Pe baza acestor studii trebuie să se efectueze rapoarte de impact asupra mediului. Un raport de impact asupra mediului, ulterior, trebuie să fie urmat de avizul de mediu pentru un obiectiv economic. Pentru a obține acest aviz de mediu este necesar de asemenea studiul de impact asupra sănătății, pe baza căruia trebuie să se realizeze un raport de evaluare a impactului asupra sănătății populației. Aceste documente nu există. Noi astăzi dezbaterem un proiect de lege care, de fapt, a fost făcut fără să se parcurgă etapele anterioare, așa cum am spus. În plus, s-a încălcat Legea 86/2000, am să citez exact ce spune această lege. Este vorba despre legea referitoare la accesul publicului la informație. Dezbaterile referitoare la acest obiectiv nu s-a făcut la nivel național și nu pot să vă spun...

Laurențiu Voicu: Doamnă, cu toată dragostea, îmi cer scuze că vă întrerup, sunteți la o dezbateri publice, nu puteți să spuneți că nu s-a făcut.

Luminița Simoiu: Nu ați înțeles ce am vrut să spun. Dezbaterile publice trebuie să se facă pe baza unor rapoarte de evaluare de impact pe domeniile respective.

Laurențiu Voicu: La dezbaterile publice se dezbate proiectul de act normativ. Ce-i lipsește.

Luminița Simoiu: Vă rog să mă lăsați că este pe timpul meu.

Laurențiu Voicu: Vă rog, îmi cer scuze, voiam să clarific niște lucruri.

Luminița Simoiu: A fost vorba că nu intervenți dvs.

Laurențiu Voicu: Îmi cer scuze, vă rog.

Luminița Simoiu: Lăsați-mă să-mi expun punctul de vedere și după aceea interveniți.

Laurențiu Voicu: Vă rog.

Luminița Simoiu: Mă refeream la faptul că nu s-au făcut dezbateri publice exact pentru ceea ce trebuie, adică rapoarte de evaluare de impact asupra mediului și asupra sănătății. Acest proiect al dvs nu este fundamentat, este un proiect de lege care practic a trecut peste etapele premergătoare. S-a încălcat Convenția Argus, Legea 86/2000, referitoare la informarea publicului și eu vin din Craiova, din centrul universitar, în care atunci când am făcut o dezbatere la inițiativa noastră, a societății civile, oamenii în afară de avantajele tehnologiei 5G nu cunosc absolut nimic. Nu se cunoaște impactul asupra sănătății, dovedit de zeci de mii de studii. Nu vreau să acaparez timpul pentru că nu se poate discuta despre impactul asupra sănătății în câteva minute. Se poate evident scrie pe acest subiect. Despre impactul asupra mediului, la fel. deci practic, aceste rapoarte nu există și atunci la aceasta mă refer, că nu s-au făcut dezbateri publice cu specialiști, pe domeniile protecției mediului, a sănătății și acestea ar fi absolut obligatorii pentru a se obține avizul de mediu pentru implementarea unui astfel de proiect. În ceea ce privește efectele acestuia asupra sănătății, vreau să vă spun că la dezbaterile pe care am organizat-o toamna trecută la Craiova, medici din zonă au prezentat din cazuistica, din practica curentă, cazul unor tineri care lucrează în domeniu și care prezintă deja sindromul de hipersensibilitate electromagnetică. Sunt efecte foarte multe...

Laurențiu Voicu: Am o rugămintă, ca să putem să mergem înainte. Am o rugămintă la dvs, dacă îmi este permis. Toate studiile pe care le aveți dvs, vă rugăm să ni le dați și nouă, la Ministerul Transporturilor, astfel încât să avem cunoștința de ele. Și să-i lăsăm și pe ceilalți vorbitori să vorbească totuși.

Luminița Simoiu: Nu m-ați lăsat să termin. Mai este ceva, referitoare la faptul că nu răspunde nimeni pentru posibile decese, deci este zero claritate în ceea ce privește cine poartă responsabilitatea referitoare la impactul asupra sănătății și asupra mediului. De exemplu există firme de asigurare, și mă refer la o firmă din Londra, Lloyds, care refuză să asigure riscurile de sănătate cauzate de tehnologiile 5G. Mai este vorba de faptul că cei care lucrează, de exemplu parlamentarii noștri, au un spor de pericolozitate pentru o singură antenă...

(...) Vă solicit atunci, în numele asociației pe care o conduc, retragerea acestui proiect, care încalcă Legea 86/2000 și acolo veți citi în preambul să vedeți câte legi se încalcă prin faptul că această convenție nu a fost respectată. Deci nu sunt de acord cu acest proiect, trebuie retras.

Laurențiu Voicu: Îmi dați mie voie să concluzionez? Practic solicitați retragerea proiectului de act normativ.



Luminița Simoiu: Da, pentru că nu au fost parcurse etapele premergătoare.

Mădălina Apostol: Bună ziua, mulțumesc. Vorbesc din partea Asociației Centrul de Cercetare și Dezvoltare Axio, membru al coaliției Stop 5G România. Concluzionăm prin următoarea propunere la actualul act normativ legat de sănătate și anume la art 2 litera f să introduceți o completare. „De asemenea sunt considerate riscuri, amenințări și vulnerabilități la adresa securității naționale radiațiile electromagnetice emise de tehnologiile și echipamentele utilizate în cadrul rețelelor și serviciilor 5G„. Dacă nu retrageți acest proiect, măcar vă rugăm să introduceți această nouă literă.

Laurențiu Voicu: Sunt colegii mei care vă aud.

Mădălina Apostol: De asemenea, noi solicităm, dat fiind îngrijorările legate și justificate, au fost foarte multe studii și argumente raționale, solicităm ca legea să garanteze și să prevadă explicit cine suportă despăgubirile cetățenilor în urma vătămării vieții, sănătății, datelor personale și a proprietății private. Cine răspunde juridic, financiar, și penal, vorbim aici inclusiv de instituțiile care vor aviza, vorbim de ANCOM, de primul ministru, cine răspunde pentru deteriorarea mediului înconjurător și pentru toate celelalte pagube înregistrate de cetățenii români, în urma implementării rețelei 5G Referitor la partea cibernetică, pentru că acest proiect de lege se concentrează într-un mod reducționist la aspectul cibernetic. World Global Research Reports cotează securitatea cibernetică ca fiind cel de-al treilea risc global în 2018. În discuție, în acest proiect normativ, se pune problema agentului statal care ar pune în pericol, se concentrează acolo. Însă agenții care sunt foarte prezenți deja în rețelele 4G sunt de mai multe categorii. Prin urmare această lege ar trebui să se adreseze cu articole specifice și acestor agenți de atac, nu doar anumiți... toți cei care au acces la aceste vulnerabilități proliferate de rețeaua 5G, pentru că rețeaua 5G, pe lângă faptul că se trece la protocolul IP, deci aceste vulnerabilități cibernetice rezidă la nivel de arhitectură și protocol, prin urmare nu putem prin niște avizări, niște birocratizări și prin niște instrumente și soluții tehnice... Ne dorim ca aceste aspecte ale vulnerabilităților cibernetice să se găsească cu soluții concrete de către statul român și bineînțeles, autoritățile să răspundă dacă ceva nu va merge. Nu să ne promovăm 5G fără să vă asumați responsabilitatea. Vă mulțumesc.

Tiberiu Gându: (...) Din partea Asociației Naționale a Furnizorilor de Servicii de Internet și Comunicații Electronice, platforma online. Noi am depus un prim set de observații prin formular și în principiu nu o să revin detaliat asupra acestora. Vreau să reiterez că solicităm extinderea perioadei de consultare până se face o lună de zile, adică 4 septembrie, pentru a putea veni cu mai multe observații bine fundamentate. E o perioadă de concedii, a fost foarte greu să luăm legătura cu membrii, să obținem aceste...

Laurențiu Voicu: Dacă îmi dați voie două secunde, să știți că si acum sunteți în perioada de concediu, nu trebuie extins neapărat termenul. Să nu credeți că după perioada de 14 zile nu se mai primesc sugestii sau observații, până la termenul normal prevăzut de lege.

(...)

Tiberiu Gîndu: Mulțumim pentru extinderea perioadei de consultare. Era scris ultimativ cumva în emailul prin care am fost anunțați că răspunsurile sunt așteptate până pe 17 august, de aceea...

Laurențiu Voicu: Solicitățile, nu răspunsurile. De la început să vă clarific. Răspunsurile sunt trimise la direcția de specialitate în termenul legal.

Tiberiu Gîndu: Perfect, mulțumesc frumos pentru precizări. Nu mai intru detaliat în ceea ce am scris deja, răspunsuri încă primim de la membrii noștri, urmează în mod normal să avem ședințe interne, care iarăși sunt greu de organizat acum, din cauza concediilor și să discutăm asupra acestora, pentru că unele opinii ale unor membri se bat cap în cap cu alte opinii, de la alți membri. Trebuie să le cântărim și să le votăm și ca să avem un răspuns concret. Eu v-am dat deja niște răspunsuri prin formular, de la unii membri, dar nu sunt din partea asociației, ci sunt particulare ale acelor membri, deocamdată. Ce pot extrage ca principii generale sunt grijă mare la afectarea concurenței, pentru că legea are acest potențial evident, și alți antevorbitori au subliniat acest lucru. Apoi aș susține că trebuie grijă la evitarea amestecului 5G cu alte tehnologii, pentru a nu se crea interdicții și birocrăție inutilă pentru alte tehnologii. De exemplu să nu supunem autorizării producătorii de echipamente de fibră optică, sau fibra optică în sine, care alcătuiește back-bon-ul pentru aproape toate celelalte rețele de comunicații. Și aici trebuie specificat, ala art 2, alin a, b, e șamd, art 10, că vorbim strict de 5G, nu de altceva. Să nu se aplice retroactiv ar fi un alt principiu, pentru că există deja echipamente în care s-au făcut investiții, trebuie lăsate să funcționeze pe durata lor de viață normală, și la un moment dat se vor stinge, dacă există într-adevăr oarece riscuri. Unele echipamente din această categorie sunt dificil de înlocuit, nu se mai produs, se pot perturba serviciile utilizate, ceea ce mai degrabă generează riscuri decât le calmează. De asemenea am observat că sunt atribuții, și se face deoseori confuzie aici, între criterii tehnice de securitate și criterii juridice de securitate. Ar trebui specificat în lege, eventual, reiterat rolul tehnic al ANCOM, care a preluat IGCTI la un moment dat, Inspectoratul General în Comunicații, și care are niște atribuții aici. Ar trebui deci făcută și o distincție clară între criterii tehnice, unde ar putea fi tot ANCOM, și criterii juridice. Iar aceste criterii să fie clare, să se elimine posibilitatea arbitrariului, pentru a se asigura nivelul de predictibilitate cerut tocmai într-o societate deschisă, democratică.

(...)

Mihaela Zaharia: Numele meu este Zaharia Mihaela și doresc să vă mulțumesc pentru această oportunitate și vorbesc în calitate de cetățean al României. Ținând cont de situația cu care se confruntă România în prezent, această pandemie care ne-a influențat într-un mod negativ pe unii dintre noi, cât și economia țării noastre, unii dintre cetățenii României și-au pierdut locul de muncă, alții au suferit reduceri drastice ale salariilor și beneficiilor pe care le primeau, dar în același timp ar trebui să vedem și partea pozitivă, care înseamnă că foarte mulți dintre noi lucrăm de acasă și aceasta este datorită tehnologiei actuale pe care o avem. Adică serviciile noastre de internet, care sunt printre primele din cadrul Europei, ne permit să ne desfășurăm activitatea într-un mod afectat. De aceea, nu înțeleg de ce se face referire la eliminarea treptată a echipamentelor utilizate în prezent, când acest lucru duce clar la o creștere a costurilor asupra serviciilor de internet furnizate în prezent, care sunt foarte ok și care va avea un impact direct asupra economiei. Și acest lucru se dorește în lipsa unei analize specializate, de către companiile avizate în acest domeniu, care să ateste

dacă sunt rețelele sau echipamentele utilizate în prezent sau cele 5G sunt sigure sau nu, și în condițiile în care nu există un studiu clar care să ateste care sunt criteriile tehnice în ceea ce privește calitatea echipamentelor, care sunt sigure și care nu sunt sigure. De asemenea, lipsa unui studiu de impact. Este esențial pentru a înțelege contextul și identificarea problemelor reale care trebuie tratate și rezolvate. Și în aceste condiții aș dori să sugerez, dacă se poate, să vedem și o analiză de impact pentru a înțelege aceste lucruri, un studiu în ceea ce privește analizele companiilor avizate în domeniu, să vedem ce este sigur și ce nu este. Și alte condiții care sunt necesare în cadrul proiectului de lege. Din aceste considerente, consider retragerea proiectului de lege.

Călin Gașcu: Bună ziua, sunt inginer electronist, nu cred că am să folosesc toate cele patru minute, dar eu sunt unul care mă reprezintă pe mine și, în general, victimele. Pentru că sunt unul care a fost afectat direct..

Mă reprezintă pe mine și victimele. Comunicațiile fără fir au luat o dezvoltare foarte amplă și din păcate impactele biologice sunt extrem de dure asupra persoanelor. Eu acum șase ani era să dau colțul. Problema este că aceste comunicații fără fir atacă fundamental societatea capitalistă, care zice ceva. Proprietatea este sfântă. Păi eu am în proprietate un corp și atâta vreme cât în corpul meu circulă undele electromagnetice ca prin brânză, eu consider că ar fi bine ca aceste unde să fie dincolo de limita de proprietate. Adică în afara corpului meu. Aceste studii au existat înainte de a implementa aceste tehnologii, numai problema este că nimeni nu vrea să le ia în considerare. Și acum vă mai spun încă o chestie și cu asta am terminat. Eu am toleranță zero la minciună. Povestea cu tehnologia 5G care va fi mai sigură din punct de vedere al siguranței cibernetice, este un fals. Nicio rețea care permite accesul la semnalul util nu poate asigura o siguranță absolută a transmisiei. Această treabă este o minciună și pe chestia asta solicit ori suspendarea, ori anularea acestui proiect de lege. Felicit compania Huawei pentru că ei sunt pentru această tehnologie. Și eu sunt un om care sunt pentru tehnologie, numai că tehnologia trebuie făcută cu responsabilitate și mare atenție, în niciun stat din lumea asta, crima nu se prescrie. Vă mulțumesc.

O observație la început. Observ că sunt cam două direcții de discuții, sunt oameni care reprezintă anumite interese financiare în această dezbatere și oameni care prezintă îngrijorările lor față de sănătatea publică sau de sănătatea lor individuală. Asta e o observație. Vreau să spun că sunt medic și sunt vicepreședintele Federației Asociațiilor Pro Vita din România și ca să începem cu concluzia, aș propune retragerea acestui proiect de lege. Motivele s-au prezentat multe dintre ele de antevorbitori. Lucruri care lipsesc din acest proiect de lege și care aș vrea să le menționez aici și care nu s-au menționat până acum, faptul că nu există studii de impact asupra drepturilor și libertăților individuale, pentru că această tehnologie presupune un alt fel de a comunica și faptul că această tehnologie nu există un cod internațional de etică în privința utilizării acestor tehnologii. Noile tehnologii presupun o schimbare de paradigmă în comunicarea globală. Aceste lucruri ar trebui înțelese într-o sferă largă. Cred că legiuitorul este mandatat prin vor democratic să ajungă acolo să apere drepturile și libertățile cetățenilor. Trebuie avut grijă că cele mai multe abuzuri din istorie nu au fost făcute de un stat asupra altui stat, ci de către un stat asupra propriilor cetățeni. Trebuie văzut acest impact și trebuie create măsuri și un cod de criterii și condiții, care să prevină abuzurile statului sau a corporațiilor asupra cetățenilor, în privința accesului la aceste tehnologii. Cred că aceste lucruri sunt



absolut necesare și o discuție ar trebui purtată la nivel etic, juridic și de sănătate. Lucrurile astea dacă lipsesc nu cred că se poate merge mai departe și de asta solicităm această retragere a proiectului de lege.

Victor Stan: Mulțumesc pentru oportunitatea de a-mi exprima un punct de vedere, în calitate de cetățean, dar cu oareșce experiență în telecomunicații. Sunt cinci puncte pe care aș vrea să le adresez, toate vizează principiul și aș începe cu transparența scopului autorizării. Scopul sau obiectul autorizărilor emise de primul ministru și validate de CSAT vizează doar furnizorii de echipamente de telecomunicații pentru construcția viitoarelor rețele 5G? E o întrebare semi-retorică, aș comenta că din textul proiectului de lege reiese clar că toate echipamentele și de părți componente ale rețelelor 5G, vizând astfel și înlocuirea acestora, în termen de cinci ani, în absența unei autorizări. Cu alte cuvinte, o clarificare a scopului este necesară. Un al doilea criteriu de transparență se referă la lungimea consultării publice și nu înțeleg care este explicația pentru un timp atât de scurt alocat consultării publice, fiind o chestiune cu impact major atât în economie, cât și în relațiile internaționale ale țării și securitate națională. Un termen de consultări adecvat ar trebui să fie de până la două luni, s-ar impune pentru argumentarea amendamentelor necesare din partea industriei de profil. Cu alte cuvinte, concluzionând, ar fi necesară o prelungire a consultării, dva ați specificat anterior că ea nu s-a încheiat încă, dar nu știm cât poate fi. Din punct de vedere al transparenței motivației, care ar fi motivația reală a acestui proiect de lege? Deși nu găsesc o specificație directă, mi se pare evidentă intenția de a elimina, din punct de vedere al politicii externe, un furnizor major de echipamentele de telecomunicații, care și-a clădit constant reputația pe parcursul a 17 ani în România și 20 în Europa, atingând totodată o cotă dominantă de piață pe deplin meritată și benefică tuturor, și aici mă refer și la România și la populația României, nu numai la producătorul în sine. Chiar dacă România face parte în prezent din alianțe comunitare, cum este Alianța Nord Atlantică, acesta nu poate fi considerat un motiv întemeiat pentru a justifica o asemenea legislație, o inițiativă legislativă de acest tip, de eliminare a furnizorilor de echipamente de telecomunicații, în lipsa unei decizii comune a Alianței. Deci vizarea transparentă a furnizorului vizat de această excludere este necesară. Din punct de vedere al transparenței criteriilor autorizării, asta este partea cea mai ciudată a inițiativei legislative, pentru că nu înțeleg ce s-a întâmplat în ultimii 17 ani în securitatea și siguranța națională a României, sau în mediul politic și economic internațional, și juridic, care să necesite autorizarea furnizorilor de echipamente. Părerea mea este că nu s-a întâmplat nimic, cu excepția unor recente presiuni politice externe generate de semnarea aceluși memorandum. Al cincilea aspect necesar de clarificare vizează transparența impactului unei asemenea inițiative legislative. O întrebare iar retorică, care este impactul eliminării nejustificabile în piață a unor furnizori existenți, doar din motive pur politice. Deși proiectul legislativ în discuție evită să evalueze consecințele legislative, acestea trebuie cuantificate în mod transparent, astfel încât să permită credibilitatea mediului economic, politic și social din România. Cu titlu de exemplu aș menționa că textul inițiativei nu conține costurile exorbitante, cu potențial de miliarde de euro, ce vor fi irosiți pe termen mediu, asociată înlocuirii forțate de către operatorii de telecomunicații a infrastructurilor existente în lipsa autorităților existente, și degradarea masivă a competitivității, alte miliarde de euro irosiți pe termen lung, rămânând doar cu furnizori probabil agreeți.

În final aș spune că până și credibilitatea României în negocierile internaționale și economia de piață poate fi, de asemenea, grav afectată de eliminarea furnizorilor din

motive politice, precum și practicile economice impredictibile. Cu alte cuvinte un studiu de impact este absolut necesar. Am termina. Mulțumesc.

(...)

Mădălina Aportol: Voi vorbi eu. Legat de securitatea cibernetică, neavând timpul necesar să detaliez faptul că pe lângă aceste instrumente legislative și de avizare, este nevoie de integrarea la nivel național a mai multor instrumente, așa cum spuneau și antevorbitorii mei, la nivel european. Problema este că și la acest nivel european, aceste măsuri, aceste instrumente pentru 5G, cel puțin la categoria populației, consumatorilor, și la categoria crimă organizată cibernetică, măsurile nu sunt eficiente. Asta o spune raportul NIS. De aceea noi cerem în mod susținut precauție și să ne aplecăm mai bine asupra implementării și promovării legislative a tehnologiei 5G pentru că este o problemă complexă chiar și la nivel cibernetic. În continuare nu sunt instrumente tehnice care să rezolve problemele de la celelalte tehnologii, mai ales că echipamentele mobile nu sunt security by design, și atunci rețeaua aceasta 5G va pune în pericol siguranța națională din mai multe perspective, nu numai din perspectiva secretului de stat, ci din perspectiva rețelelor critice, a multor aspecte pe care noi le-am invocat, a securității naționale în conceptul extins. De aceea rugămintea noastră este la o implementare responsabilă a 5G.

Laurențiu Voicu: Haideți să fim pragmatici. Față de ceea ce ați solicitat dvs, bănuiesc că în numele Coaliției, mai e ceva de completat pentru domnul pentru care vorbiți acum? Concret.

Mădălina Apostol: Concret, solicităm promovarea prin legislații a rețelei 5G, indiferent că este aceasta de față. Mai este caietul de sarcini. Pentru că acest proiect de lege a apărut în urma solicitării ANCOM, pentru a da drumul la licitația de spectru. Spectrul este proprietate publică. Prin urmare, vă solicităm ferm să analizați și să faceți toate studiile, și să aduceți soluții pentru securitatea cibernetică, care este indiferent de furnizor, este la nivel de arhitectură și protocol. Nu ne permitem doar din promisiuni.

Laurențiu Voicu: În cazul proiectului de act normativ, ce solicitați? Păstrarea, retragerea, completarea, ce doriți?

Mădălina Apostol: Noi ne dorim să completați și să formulați astfel încât securitatea cibernetică să fie apărată din mai multe puncte de vedere, nu doar din punctul de vedere al actorului statal. Sunt foarte multe căi de acces de atac și trebuie acoperite, iar statul român trebuie să garanteze cetățeanului că nu-l expune, pentru că această rețea ne expune, și că garantați că ne securizați. Multumesc.

Razvan Peng: Bună ziua, astăzi reprezint asociația comercială și industrială, oamenii de afaceri chinezi din Hen An în România. Asociația a analizat proiectul de lege cu foarte mare atenție. Observă generală prin esența proiecte de lege este aprobare producătorilor cade în sarcina guvernului României condus de premier și CSAT, condus de președintele României. Dar la denumire proiecte de lege scrie de 5G, nu e cuprins esența la proiecte de lege. Observație punctuală. La articolul 1 și articolul 2 din proiecte de lege prevede o aria foarte largă de producători. Ce trebuie să obține avizul prin CSAT ca să aprobă guvernul României. La art 4 și art 5, documentele cerute în cadrul prezent proiecte de lege pentru producătorii în vedere obținerii aprobării nu deduce relevanța în legătură cu CSDAT. În următorul articol, 7, concluzia este nu oferă predictibilitate pentru condițiile și mediul de afacere. Proiectul de lege

afectează direct și indirect toți contribuabilii, inclusiv persoanele juridice și fizice. Dat fiind că e o lege așa de importantă, nu poată fi spus în doar câteva articole. Întreaga populație Românie va fi afectată de lege. Consumatorii și beneficiarii nu vor putea din mai multe obțțiuni, în funcție de raportul calitate preț. Ultima observație este propunere foarte simplu din partea asociației este legiuitorul să legifereze legea de așa natură încât să asigure dezvoltare, creștere și predictibilitate pentru mediul de afacere. Astfel încât să aducă beneficii pentru întreaga populație a României. Ultimă propunere este în cazul dacă mai există legea asta de dezbatere să fie mai rezonabilă. Mulțumesc pentru atenție.

Mihai Mădularu: Am trei probleme. A fost și un coleg de-al nostru, care a vorbit despre probleme de sănătate. Deci din literatura pe care am citit-o din 1975 până astăzi, a crescut incidența autismului, în Hing Kong de 372 de ori, în America de 220 de ori, la noi nu știu, că nu se zice. Reprezintă un pericol. Și zic eu, legea nu prevede ca statul și firmele de telecomunicații să țină cont de principiul precauției, utilizarea tehnologiei 5G. Să apară explicit scris acolo, ca atunci când există cum există deja informații când sunt probleme, să se ia măsuri ca această tehnologie să nu creeze probleme de sănătate. O fi problema producătorului, de a-și modifica echipamentul, în așa fel încât să nu producă daune de sănătate, asta e altă problemă, dar e problema precauției ca acest lucru să fie un lucru benefic pentru toată lumea. Și a doua problemă este art 8, alin 2, care este un articol abuziv zice: în cazul deciziilor adoptate, potrivit prezentei legi, sunt aplicabile prevederile art 14 din Legea 554/2004, a contenciosului administrativ. Acest articol zice că statul poate decide în orice fel măsură, iar reclamantul nu are niciun drept de a se apăra în justiție în fața unui potențial abuz. Adică dacă mie în curte mi se pune un stâlp, eu nu pot să mă duc la justiție, pentru că legea nu-mi mai permite. Asta am dedus eu din eliminarea acestui articol, care zice „suspendarea executării actului pe parcursul actului de justiție„. Deci asta a fost obiecția mea, articolul acesta reprezintă din interpretarea mea un atac la dreptul de proprietate și la dreptul de acțiune în justiție. Dacă noi, locatarii, vine cineva și pune un stâlp în curtea comună și zice că îl punem unde vrem noi, este un atac. Mulțumesc, celelalte subiecte au fost abordate de antevorbitorii mei.

Diana Cionoiu: Bună ziua, o secundă, mi-a pornit camera. Am un amendament la propunerea de lege, la art 1 aș propune un paragraf d, care să sune de forma următoare: producătorii cu acționariat și sediul central în UE pot să depună o declarație pe proprie răspundere și care poate invalidată ulterior, dacă se constată că ei nu îndeplinesc condițiile legii. Motivul acestei propuneri este ...

Laurențiu Voicu: Stați să înțeleg. Se dorește o solicitare a unei hârtii pe proprie răspundere, a unei adevărinite, cum că ce?

Diana Cionoiu: Că îndeplinește condițiile pentru autorizație. Motivul pentru o astfel de propunere este pentru că în momentul de față legea este discriminatorie față de entitățile mici din cadrul UE. Noi suntem producători români de echipamente 5G și necesitatea de a aștepta patru luni pentru a vinde eventual un echipament de laborator este prea lungă și avem, de asemenea, parteneri în cadrul UE care sunt într-o situație similară. Ca atare, această declarație pe proprie răspundere ca eventual poate fi invalidată, le-ar permite firmelor mici care activează în domeniu, să continue să continue să vândă în România, atâta vreme cât îndeplinesc condițiile și respectă și principiul că practic firmele care vând respectă condițiile, nu trebuie să dovedească că

respectă condițiile. De asemenea aş vrea să precizez că per total sunt de acord cu legea, pentru că există state, de genul China, care necesită pentru producătorii de echipamente 5G, ca de pildă firma noastră, certificări de tipul CCC, care sunt similare cu tipul de autorizație pe care îl va necesita statul român.

Camelia Milea: Imediat. Subscriu la majoritatea celor ce s-au spus până acum.

Consider că rețeaua 5G este un atac la siguranța națională, indiferent de furnizori, din motivele pe care o să vi le spun foarte pe scurt, le-am detaliat în ceea ce v-am trimis pe email. Și anume se încalcă dreptul la sănătate, la viață și integritate fizică. Va avea loc o expunere involuntară permanentă a tuturor cetățenilor la radiațiile neionizate emise de câmpurile electromagnetice generate în rețeaua 5G wireless, rețea care va avea pilioane de obiecte radioactive conectate, milioane de stații de emisii radioactive și zeci de mii de sateliți spațiali.

Trec la ceea ce solicit. Având în vedere că avem de-a face cu o tehnologie experimentală nereglementată insuficient, netestată, invazivă și nesigură, propun retragerea acestui proiect de lege. Invocarea principiului precauției și amânarea implementării tehnologiei 5G până se vor realiza studii științifice imparțiale, care să arate că efectele pe termen mediu și lung ale tehnologiei 5G nu sunt negative. Dacă nu se poate retrage acest proiect de lege, măcar completarea lui, îmbunătățirea. La ar 2 litera f, să se adauge: „de asemenea, sunt considerate riscuri, amenințări și vulnerabilități„.

Laurențiu Voicu: Doamna Milea, concret, sunteți de acord cu el, dar îl doriți îmbunătățit, ca să înțeleg.

Camelia Milea: Nu sunt de acord cu el, vă solicit.

Laurențiu Voicu: Păi doriți retragerea ori îmbunătățirea, că nu mai înțelegem.

Camelia Milea: Solicit retragerea.

(...)

Luminița Mirică: Pe scurt, sunt de acord cu antevorbitorii mei, să nu punem piedici dezvoltării tehnologiei. De acord, și cum se spune să nu punem piedici medicinei, vaccinul nu se poate implementa până nu se poate face o verificare științifică de luni de zile. Să se facă și aici la fel.

Laurențiu Voicu: Dvs solicitați un studiu de impact.

Luminița Mirică: Exact, asupra sănătății, și doresc retragerea. Pe scurt. Vă mulțumesc.

Laurențiu Voicu: Mulțumesc și eu. Domnul Galabos Tiberiu. Elena Dulgheru.

(...)

Elena Dulgheru: Eu sunt inginer, sunt președinte al asociației Orante, am citit cu atenție propunerea dvs de lege. Pe scurt și eu cer să nu fie acceptată o asemenea lege. Agreez toate motivele expuse de antevorbitorii mei și acum o să mă focusez pe expunerea de motive, care am observat că ea însăși, încă din start, conține mult mai

multe controverse în fapt, chiar în abordarea subiectului, și se vede că anumite lucruri sunt scrise la modul retoric. De pildă înșiși autorii proiectului de lege observă că dezvoltarea tehnologiilor 5G duce la premise pentru creșterea manifestării unor riscuri și amenințări interconectate. Este vorba de secțiunea a doua, pagina a doua. Dacă se sesizează acest lucru, că aceste riscuri cresc, de ce tot... ce facem? Cui pe cui se scoate? De ce tot 5G-ul îl invocăm ca să reducem aceste riscuri? Lucrurile sunt un pic croșetate din mână și foarte ca să arunce praf în ochi. Același 5G este considerat că ar fi panaceul pentru aceleași riscuri. După ce se vorbește în primul paragraf despre problemele de securitate invocate pentru utilizarea 5G-ului, securitate națională însemnând totuși apărare cibernetică, alte sisteme de apărare strategică, deci pe diferite niveluri, care înseamnă totuși o anumită tehnologie specializată, deci nu de mase, deci nu pentru uzul cetățenilor de rând, în paragraful următor se stipulează că în acest context creșterea și îmbunătățirea comunicațiilor care susțin servicii digitale inovate, menite să sprijine cetățenii și mediul de afaceri.

Laurențiu Voicu: Ați solicitat retragerea proiectului de act normativ. Altă solicitare mai aveți?

Elena D: Altă solicitare nu am. Aveam mai multe critici, dacă vă interesează, legat de coerența expunerii unui asemenea proiect. Dacă vă interesează, bine. Dacă nu, nu.

Și să fie mai aplicat și să nu fie aruncate în ochi fraze retorice cu 5G pur și simplu când de fapt e vorba de lucruri mult mai concrete. Și să nu amestecăm consumatorul de rând cu utilizarea 5G în domeniul strict medical, în tehnologia de vârf, în armată. Foarte bine, dar doar în zonele astea, nu la nivelul consumatorului de rând ca fiecare să-și ia un telefon și să polueze mediul electromagnetic. Despre asta este vorba. Nu suntem în general împotriva 5G-ului, dar utilizat strict acolo unde este nevoie: operații medicale sau investigații medicale sau de altă natură, dar nu la nivel de tehnologie în masă de consum de aparatură de uz casnic. Aceasta este cea care poluează și care ne îngrijorează. Eu le sugerez și celor care se ocupă de această industrie, specialiști în 5G, să se orienteze pe anumite lucruri de tip de performanță tehnologică înaltă, unde este chiar nevoie, dar nu pentru toți utilizatorii, deci nu pentru telefonie, nu pentru uz electrocasnic sau de computere personale unde acest lucru nu este nevoie și asta s-a sesizat de către foarte mulți. Asta ar fi niște sugestii ale mele spuse pe repede înainte. Vă mulțumesc.

Ioana Motoc: Bună ziua. Mulțumesc pentru oportunitatea de a oferi câteva comentarii. Sunt din partea asociației de avocați VVGB din Bruxelles. Avem câteva comentarii referitoare la potențiale încălcări ale legislației europene și ale regulilor Organizației Mondiale ale Comerțului. În primul rând am vrea să spunem că proiectul de lege ar trebui modificat, să fie bazat pe criterii tehnice și pe criterii obiective, nu doar criterii politice sau retras. Ca punct preliminar vrem să transmitem că la începutul anului Comisia a aprobat un set de instrumente comune sau un plan de acțiune, acel toolbox.

Laurențiu Voicu: Solicitați îmbunătățirea proiectului sau retragerea lui?

Ioana Motoc: Dacă se poate îmbunătăți și se pot introduce criterii tehnice obiective, care sunt în conformitate cu toolbox-ul....

Laurențiu Voicu: În proiectul de act normativ ar trebui introduse niște criterii tehnice.



Ioana Motoc: Da, exact, care sunt în toolbox-ul 5G al Comisiei Europene. Sau dacă nu, atunci ar trebui retras dacă nu se pot modifica.

Cred că s-au mai spus punctele pe care vreau să le menționez, dar aș vrea doar să repet că proiectul de lege are potențialul de a denatura concurența pe piața telecomunicațiilor și că înțelegem că în general problemele referitoare la excepțiile de securitate și siguranță națională sunt la latitudinea unui stat membru, dar vrem să subliniem că excepția trebuie interpretată în mod strict și considerăm că proiectul de lege este neproportional cu scopul ei. Iar în final am vrea să spunem că în ceea ce privește regulile și legislația stabilită de Organizația Mondială a Comerțului în momentul în care firmele care nu fac parte din Uniunea Europeană, accesul condiționat pe piață este mai oneros decât pentru firmele care sunt parte din Uniunea Europeană, atunci apar probleme legate de principiul națiunii celei mai favorizate și tratamentul național. De asemenea, dacă se promulgă legea, România ar putea fi în incompatibilitate cu articolul 11 din acordul general pentru tarife și comerț pentru că ar putea constitui o interdicție sau o restricție care este efectivă prin alte măsuri și ar putea fi deci incompatibil cu acele legi. Practic, poziția noastră este că acest proiect de lege este neproportional și ar trebui revizuit.

Adrian Aciu: Am participat și la dezbaterăa unui alt proiect de act normativ astăzi. În zilele trecute am fost ocupat cu treaba asta și n-am apucat încă să vă trimit mențiuni scrise, dar în 2-3 zile am să vi le fac. Acum am să mă refer doar 3 exemple din proiectul de lege care în opinia mea nu sunt în regulă. Cer, în conformitate cu antevorbitorii mei, retragerea acestui proiect și făcută așa cum trebuie, pe o bază corectă, nu pe decizii politice. Noi am vrut să scăpăm de dictatură, vrem să scăpăm de decizii politice unilaterale, vrem să reală democrație. Nu așa funcționează lucrurile. În primul rând ca și mențiuni, în cazul în care nu-l veți retrage, ar fi că proiectul trebuie să se refere la toate riscurile și amenințările posibile, nu doar la cele care sunt acum menționate. Respectiv dacă sunt amenințări asupra sănătății sau orice alte feluri de amenințări, ele trebuie precizate acolo, adică criteriile pentru care o firmă este inclusă sau este exclusă sau pentru care 5G-ul se implementează sau nu, aceste criterii trebuie să fie privite din toate punctele de vedere, nu doar din punctul de vedere a unei securități naționale așa cam volatile, că nu prea știm exact la ce se referă. Aceasta înseamnă că trebuie să facă completări la articolele 2 litera F, articolul 5 punctul 2, articolul 7, precum și la articolele 13 și 14 care să includă sancțiuni pentru cei care nu țin cont de problemele de sănătate atunci când autorizează echipamente noi în domeniul telecomunicațiilor. Aici este vorba nu numai de 5G. Orice fel de echipamente noi din domeniul comunicațiilor trebuie să țină cont de aspectele de siguranță a sănătății publice. O altă mențiune. La articolul 5, punctul 2, se menționează că deciziile se iau prin raportare la obligațiile asumate de statul român în cadrul cooperării la nivelul organizațiilor internaționale din care România face parte și ale parteneriatelor strategice bilaterale. Dar ce se petrece dacă 2 astfel de tratate bilaterale se bat cap în cap? De exemplu, dacă Consiliul Europei vrea ceva și americanii vor altceva? Aici trebuie să se facă completări și mențiuni clare, să se precizeze care este ierarhia de luare în considerare a tratatelor bilaterale. Cer în primul rând să se retragă proiectul în această formă. Trebuie refăcut pe baze corecte și exclus elementul politic. Dacă este să se facă proiectul pe baze corecte trebuie prevăzute absolut toate riscurile și amenințările posibile, trebuie prevăzută această ierarhie a tratatelor internaționale bilaterale pe care se iau deciziile și, vă rog frumos, la articolul 8, care nu este normal în acest proiect de lege, de ce se fac aceste derogări? Mă interesează a doua parte a

articolului 8. Vă rog să avem un dialog și să-mi răspundeți, domnule Laurențiu Voicu de ce s-a introdus acel articol 8 și în special a doua jumătate a lui?

Adrian Aciu: La începutul acestei dezbateri ne-ați citit din legea dezbaterilor publice și ne-ați spus că trebuie să fie prezente autoritățile care au emis actul și care să ne răspundă. De ce au trimis pe cineva care nu știe să ne răspundă despre ce scrie în proiectul ăsta?

Laurențiu Voicu: Sunteți într-o mare eroare. Din punct de vedere administrativ, eu moderez această dezbatere publică. Cu privire la ceea ce solicitați dumneavoastră sunt colegii mei care vă vor răspunde la sfârșitul prelegerii la toate solicitările.

Adrian Aciu: Acum ei de ce nu sunt prezenți să ne răspundă?

Laurențiu Voicu: Uitați-vă, vă fac cu mâna colegii mei!

Adrian Aciu: Vreau să am dialog cu dânsii. După aia o să uitați de ele!

Laurențiu Voicu: O să avem dialog și pe acest subiect. Aveți un pic de răbdare să vorbească toată lumea înscrisă la cuvânt.

Adrian Aciu: Deci îi rog pe colegii dumneavoastră să-și noteze.

Laurențiu Voicu: Cu siguranță și-au notat, domnule Aciu.

(...)

Veronica Cristea-Nanu: Din punctul nostru de vedere, solicitarea este retragerea acestui proiect de lege în vederea efectuării studiului de impact și discutării cu actorii...

Laurențiu Voicu: Îmi cer mii de scuze că vă întrerup ca să clarificăm o situație. Pentru dumneavoastră, pentru doamna Antonie și pentru doamna Moraru a vorbit domnul avocat Dragne, să știți. Așa a fost înțelegerea.

Veronica Cristea-Nanu: Îmi pare rău, chiar nu am auzit, dar nu este nicio problemă. Ce aș vrea să aduc în discuție este un punct vedere din punct de vedere al resurselor umane, ceea ce pe noi ne preocupă. Pe noi ne preocupă foarte mult impactul acestui proiect de lege la nivel social și profesional și din perspectiva procesului actual de autorizare sunt puse în pericol nu doar job-urile a peste 2000 de angajați Huawei, ci și ale unora din colaboratorii din ecosistemul de business pe care Huawei l-a creat pe piață. Noi estimăm că ar fi afectate aproximativ 6000 de joburi. Considerăm că autoritățile au datoria să ia în considerare oportunitățile de a crea noi locuri de muncă, versus "oportunitățile" respectiv potențialele pierderi de locuri de muncă.

Laurențiu Voicu: În privința proiectului de act normativ ce solicitați?

Veronica Cristea: Potențialele pierderi în materie de locuri de muncă.

Laurențiu Voicu: Cu privire la proiectul de act normativ ce solicitați?

Veronica Cristea: Solicităm retragerea acestui proiect de lege în vederea efectuării studiului de impact și discuții cu actorii implicați din piață din industria de telecomunicații. Considerăm că este obligatoriu ca Ministerul Muncii să fie implicat în acest proiect ca domnia lor să efectueze un studiu de impact asupra pieței muncii în ansamblul ei.

(...)

Radu Magdin: Noi ca România suntem în acest dosar în spații, economic că suntem global și regulatoriu ca legislație suntem în Uniunea Europeană. Dvs. sunteți pe această legislație optați pentru zona securitară. Legislația poate rămâne, însă fie va fi ulterior editată pe baza unui feedback economic apropo de ce spuneți mai devreme și un cabinet de avocatură, fie reguli europene care acum sunt în desfășurare, fie regula Organizația mondială a comerțului, fie la un moment dat va exista un fel de editare. E greu să se reconcilieze în acest moment politicul și economicul, iar această precizie tehnică pe care am auzit-o și la alții este și în avantajul statului român. Mulțumesc mult.

Laurențiu Voicu: Mulțumesc tare mult. Aș avea rugămintea colegilor de la minister să răspundă tuturor solicitărilor pe care le-au primit, să se prezinte și să dea curs solicitărilor și să vă răspundă solicitărilor.

Angela Negrotă: Conform legii 55/ - 15 mai 2020 litera A. se prevede că se pot organiza restrâns tot felul de întâlniri în spațiu deschis, concerte, etc cui participarea a maxim 500 de persoane cu respectarea distanței .

Laurențiu Voicu: Mulțumim pentru sugestie.

Ciocârlan Costin: Am înțeles că mi-am auzit numele puțin mai devreme. Doresc retragerea proiectului de lege din motivele care au fost deja enunțate. Nu are rost să le și identific eu acum din nou.

Laurențiu Voicu: Aș dori să lăsați colegii mei să răspundă solicitărilor.

Adrian Găvruta, secretar general adjunct la Ministerul Transporturilor și Comunicațiilor: Sunt alături de colegii mei care au contribuit la scrierea acestui proiect de lege: Corneliu Mănescu, directorul Direcției Comunicații; domnul director general Ioan Câmpean de la Cert.ro; domnul director adjunct, domnul Sabin Popescu; Marian Murguleț, consilier guvernamental. Sunt cu noi și colegii de la ANCOM online. Vreau să fac câteva considerente. În primul rând mulțumim tuturor celor care ne-au scris. Au fost foarte multe petiții, sugestii. Mulțumesc celor care au participat la această dezbateră publică. Vom ține cont de toate sugestiile făcute, de toate părerile. Vom răspunde la toate petițiile, cu toate că sunt mii. Apropo de partea cu integrarea elementelor, măsurilor din Toolbox 5G. Ele se regăsesc unele în acest proiect de lege, iar celelalte într-un alt proiect de lege privind transpunerea codului comunicațiilor european în legislația românească, lucru la care lucrăm acum.

Corneliu Mănescu: Am încercat să fac o selecție a problemelor care au fost ridicate. Vă asigurăm că vom ține cont de absolut toate aspectele care au fost aduse în discuție în măsura în care ele au relevanță și pot contribui la îmbunătățirea proiectului de act normativ. În urma acestei selecții ar fi două mari categorii de intervenții. O parte dintre



vorbitori sunt din partea furnizorilor de tehnologie, echipamente, software și așa mai departe. Iar cealaltă categorie o reprezintă cetățenii și asociațiile de profil. Prima remarcă pe care aș vrea să o fac, cu caracter general, este aceea că e pentru prima oară când văd că cei care militează fundamentat împotriva dezvoltării rețelelor și tehnologiilor din categoria 5G sunt alături de furnizorii și producătorii de echipamente susținând împreună și la unison retragerea unui act normativ care încercăm totuși să subliniem că nu are nicio legătură cu implementarea rețelelor 5G din punctul de vedere așa cum l-ați prezentat unii dintre dumneavoastră, având în vedere următorul aspect. Ministerul este o autoritate publică care are obligația de a iniția și de a elabora politici publice care să respecte principiile fundamentale, în special cele ale neutralității tehnologice. S-au făcut unele precizări mai devreme că nu sunt menționate tehnologiile 5G în clar, că alții au susținut că se vizează eliminarea unor furnizori de echipamente și așa mai departe. Noi, la ora actuală, nu cunoaștem nici măcar un furnizor dintre toți cei care operează în momentul de față în piață care să nu îndeplinească condițiile. Dacă cineva se știe că nu ar îndeplini condițiile, nu cred că este o problemă pe care ar trebui să o analizăm sau să o discutăm aici. Noi vorbim, și fac aici trimitere la poziția domnului deputat Popescu, care a subliniat un aspect și anume acela că România a făcut un lucru, și cel puțin această dezbatere publică reprezintă o discuție și o analiză transparentă pe un act normativ care face trimitere directă la respectarea și asigurarea unor elemente minimale privind securitatea și apărarea națională. Nu este vorba de un act normativ care să denatureze mediul concurențial și ceea ce înseamnă piața și modul de operare și asigurare al serviciilor în special de către operatori. De asta spun că el ca act normativ respectă întru-totul principiile de concurență. S-a ridicat aici că n-am respectat principiile de concurență. Mai mult decât atât, are la bază niște fundamente care stau la baza întregii structuri din care facem parte, Uniunea Europeană, în sensul că ea este construită pe valori democratice. Dacă s-a vorbit mai devreme de către domnul deputat, a adus în discuție că nu ne-am dori și cred că nu-și dorește nimeni să fie în mijlocul nostru în ceea ce privește dezvoltarea acestor rețele elemente care ar putea să provină din zone totalitare. Noi nu facem și nu am prezentat în actul nostru nici măcar o astfel de situație în clar și nici ascunsă, ci pur și simplu de asta am și extins și am ajuns la situația de a trata elemente ce țin de securitatea națională, în care este invocat chiar Consiliul Suprem de Apărare a Țării, astfel încât să avem posibilitatea de a discuta transparent despre o astfel de problemă importantă. Dar susțin ceea ce au menționat colegii din zona asociațiilor "Stop 5G" și așa mai departe cu privire la faptul că securitatea națională înseamnă și sănătate și așa mai departe. Dar repet, actul normativ nu vine să susțină modalitatea în care ulterior se vor dezvolta rețelele din punct de vedere tehnic și procedural, rețele 5G în România. Așa cum spunea domnul secretar general adjunct mai devreme, există un pachet de acte normative pregătite, care sunt în curs de elaborare, care vor specifica în detaliu și vor aborda din punct de vedere tehnic acele criterii tehnice, rețele de tip 5G, lucru care aici nu poate să existe tocmai din motivul pe care l-am invocat mai devreme: respectarea neutralității tehnologice. Este fundamentală în elaborarea oricărui act normativ care poate fi pus în discuție și inițiat de către un minister ca autoritate publică în domeniu. Era în discuție și s-a spus chestiunea asta, că există riscul eliminării unor echipamente sau componente din actualele rețele care funcționează și care ne-au asigurat acum, în perioada asta a pandemiei, un avantaj față de alte state care n-au avut posibilitatea să asigure banda necesară pentru a realiza legături video și așa mai departe de acasă pentru telemuncă și așa mai departe. Nu există chestiunea asta, iar ca viziune a Ministerului, noi susținem dezvoltarea rețelelor ca să asigurăm servicii și acoperire de cea mai bună calitate până și în cel mai mic sătuc și în vârful muntelui, drept dovadă fiind proiectul

"RO-NET" prin care s-a realizat interconectarea a peste 700 de localități din România cu fibră optică care...

Doru Ștefanache: Opriti-l pe domnul Mănescu pentru că nu este la subiect. Trebuie să răspundă la niște întrebări.

Corneliu Mănescu: Dumneavoastră ați fost circa 86 de persoane care în marea majoritate au ridicat același tip de probleme: faptul că nu există studii de sănătate aferente acestui act normativ. Ar fi fost obligatoriu să existe dacă actul despre care vorbim noi, proiectul, reglementa sau făcea trimitere la modul tehnic de realizare și de implementare al rețelelor 5G. Aici, acest document vizează doar aspecte din zona securității și apărării naționale, ceea ce nu necesită atașarea în nota de fundamentare și susținere a actului normativ a unor elemente de această natură, adică studii de sănătate, pentru că noi nu cerem și nu solicităm prin acest act normativ să fie realizate aceste rețele.

Adrian Aciu: Nu aveți dreptate aici.

Corneliu Mănescu: Alte acte normative care vor fi elaborate vor ajunge să dezvolte sau nu rețele 5G.

Adrian Aciu: Trebuie să dialoghez cu domnul Mănescu pentru că ce a spus nu este corect.

Laurențiu Voicu: Am rugămintea să-i adresați o întrebare punctuală domnului Mănescu sau cui vreți dumneavoastră.

Adrian Aciu: Domnule Mănescu, referitor la faptul că nu trebuiau studii de sănătate, nu este adevărat. Proiectul trebuie să se refere la absolut toate riscurile și amenințările posibile, nu doar la cele menționate acum. Nu putem să facem o lege pentru fiecare tip de amenințare: una cu amenințări cibernetice, una cu amenințări de ploaie și așa mai departe. Nu se poate. Dacă o lege se referă la amenințările unei rețele de telecomunicații, trebuie să cuprindă absolut toate amenințările posibile.

Corneliu Mănescu: Vreau să vă răspund prin a sublinia că n-am menționat nicio secundă că problemele legate de sănătate nu ar face obiectul acestui act normativ sau nu s-ar include în acele riscuri și acele elemente de securitate sau apărare naționale. Nu a precizat nimeni lucrul ăsta. Doar că se ține cont uitându-vă la titlul actului normativ. Dacă citiți doar titlul actului normativ veți constata că dumneavoastră acum, cei care reprezentanți 5G, dar în special dumneavoastră pentru că ați insistat să interveniți... Nu a fost exclus nimic și are acel caracter general al tuturor elementelor care se referă la securitatea și apărarea...

Adrian Aciu: Domnule Mănescu, acest proiect de lege trebuie să cuprindă toate riscurile și amenințările posibile sau numai unele, respectiv securitatea?

Corneliu Mănescu: Le cuprinde deja prin sintagma "utilizat".

Adrian Aciu: Asta nu înțelegeți dumneavoastră. Acest proiect de lege trebuie să menționeze că se referă la toate problemele de securitate ale rețelelor de telecomunicații. Trebuie retras și refăcut pe baze corecte. Bază corectă înseamnă să

cuprindă toate amenințările. Și bază corectă mai înseamnă să se excludă elementul politic. Politicul nu are ce căuta în deciziile comerciale și de dezvoltare a unei țări în felul acesta.

Laurențiu Voicu: Am înțeles solicitarea dumneavoastră de retragere. Colegii mei încearcă să vă răspundă. Că pe dumneavoastră vă nemulțumește răspunsul nu e un lucru benefic acestei discuții. V-au răspuns în măsura în care dânsii au putut să vă răspundă.

Adrian Aciu: Nu e vorba că sunt nemulțumit. E vorba că răspunsul era incomplet. V-am spus, în preambulul legii trebuie să precizeze că se referă...

Laurențiu Voicu: Acum dumneavoastră faceți semantică pe răspuns.

Adrian Aciu: E vorba de semantică. E vorba că trebuie să se refere la toate problemele de securitate. Unde apare asta în preambulul legii?

Laurențiu Voicu: Mai am rugămintele, domnule Mănescu, să-i mai răspundeți o dată domnului Aciu.

Corneliu Mănescu: Am răspuns cu "da". Actul prevede absolut toate elementele, fără niciun fel de restricții, elementele de siguranță și securitate a cetățenilor României. Dar repete, trebuie citit titlul proiectului de act normativ propus pentru că el, dacă stăm să-l analizăm, nu face nimic altceva decât să stabilească niște criterii viitoare care ar trebui îndeplinite de către cei care vor furniza echipamente care vor fi utilizate în structurile și comunicațiile de tehnologii 5G. N-am intrat în detaliile astea. Acest act normativ nu stabilește că se fac sau nu se fac rețele 5G, ci stabilește niște criterii oarecum eligibilitate și de securitate pe care ar trebui noi ca stat să ne gândim pentru cetățenii noștri ca ele să poată fi respectate, îndeplinite și de abia după aia se pune problema realizării acelor rețele. Este un lucru foarte simplu. Mă mir că cei care militează pentru "Stop 5G" nu au sesizat și ridică mingea la fileu unor furnizori sau a tuturor furnizorilor sau a niciunuia că vezi- Doamne...

Adrian Aciu: Nu e adevărat ce ați spus. Încercați acum să faceți ce ați făcut la dezbaterile de la proiectul... să ne convingeți că proiectul nu se referea la 5G. Unde apare în proiectul de lege cuvântul sănătate? Niciunde în proiectul de lege nu apare cuvântul "sănătate".

Mircea Pușcașu: Domnule Mănescu, există studii de impact asupra sănătății a tehnologiei 5G? Da sau nu?

Corneliu Mănescu: Nu suntem în măsură de a discuta acest subiect acum. Suntem pe dezbaterile unui act normativ care prevede altceva decât dezvoltarea rețelelor 5G. La articolul 2, litera F spune: "Riscurile, amenințările și vulnerabilitățile la adresa securității naționale sau apărării naționale au înțelesul conferit prin strategia națională a de apărare a țării pentru perioada." Acolo veți găsi inclusiv sănătatea. Nu stăm să reluăm în definiții fiecare termen.

Adrian Găvruta: Să răspundem la întrebări. Domnul director la CERT și-a notat pe zona asta de securitate. Va răspunde la întrebări.

Dan Cîmpean: O întrebare se referea la faptul că riscurile din ghidul european în 5G ar fi fost ignorat. Este incorect. Acest toolbox a fost principalul pilon al acestui proiect de lege. Unul din riscurile principale care este identificat în 5G toolbox, riscul interferenței unui stat străin, aceste (...) prin care să reducem aceste riscuri. 5G Toolbox este preluat, reflectat în totalitate în acest proiect de lege. Toate categoriile de riscuri prevăzute în 5G toolbox și toate categoriile de măsuri, care sunt 2 de fapt, tehnice și strategice, menționate în 5G toolbox sunt reflectate în acest proiect de lege. Măsura principală, care este proporțională cu riscul principal, acesta fiind riscul interferenței unui stat străin în lanțul de furnizori 5G, este adresată prin o măsură de control foarte simplă: o scrisoare de intenție semnată de reprezentantul legal al producătorului care menționează că nu se află sub controlul unui guvern străin cu lipsa unui sistem juridic independent, are o structură transparentă a acționariatului, nu are cunoștință de conduită corporativă (...) și se supune unui sistem juridic care impune practici corporative transparente. Așa cum riscul principal menționat de Uniunea Europeană prin 5G toolbox este adresat printr-o măsură clară, transparentă și proporțională. Credem că la momentul actual niciunul din furnizorii de echipamente nu se află în această situație. Este o măsură foarte simplă, foarte clară la care dâșii pot răspunde printr-o simplă declarație. Am auzit că s-a mai cerut extinderea termenului de consultare. Mie mi-este extrem de neclar pentru ce anume să se extindă un termen de consultare. Pentru a se primi încă 3000 de comentarii din toate direcțiile, care nu sunt la obiect, legate de textul de lege? Aici îmi pare foarte rău să spun, cu regret, foarte mulți dintre vorbitori, față de care am un enorm respect, totuși se pare că nu au citit proiectul de lege până în momentul în care și-au formulat comentariile. Eu personal cred că s-au dat comentarii. Cele care sunt pertinente și la obiect sunt adresate și o să continui să le adresăm prin răspunsurile noastre, dar personal sunt împotriva acestei idei. S-a tot menționat analiza de impact. Din moment ce acest proiect de lege se concentrează pe riscuri legate de securitate, riscuri, amenințări, vulnerabilități la adresa securității naționale și apărării naționale, aceste riscuri...

Luminița Simoiu: Sănătatea cetățenilor nu este problemă de siguranță națională?

MTIC: Tocmai s-a spus acum, este acoperită de lege.

(...)

Luminița Simoiu: Doamne Voicu, sănătatea nu este o sintagmă așa cum a spus domnul Mănescu. Nu cunoașteți subiectul.

Laurențiu Voicu: Doamna Simoiu, lăsați un pic să răspundă colegii mei la ceea ce și-au notat din partea dvs. Dacă e necesar o să mai revenim cu întrebări. Doamne Vintilă, vă văd, stați liniștit, nu e niciun fel de problemă. Vă rog doamne, Găvruta.

MTIC: Vreau să răspund punctual la o întrebare ce mă privește în mod direct instituția mea. S-a menționat de către doamna Diana Crângașu, o întrebare în ce mod acest proiect de lege se corelează cu legea existentă 362 care e legată de securitatea cibernetică. Este complementară și acoperă de-facto elemente pe care legea 362 nu le acoperă în acest moment. Legea 362 nu se referă la securitatea cibernetică din telecomunicații, ci la alte sectoare esențiale ale economiei. Eu personal văd că o măsură binevenită faptul că telecomunicațiile în special telecomunicațiile 5G au în vedere o măsură minimală de control care reflectă preocupările siguranței apărării în

aceleași timp și completează legea 362. Țsta era un răspuns foarte punctual pe care am vrut să-l adaug.

S-a mai menționat că trebuie să existe și mecanisme tehnice de securitate 5G. Aceste mecanisme sunt de natură strategică în linie cu setul de instrumente ale Uniunii Europene care prevede măsuri strategice și tehnice. Măsurile tehnice de control pentru securitatea rețelelor și ale echipamentelor 5G... legislație secundară. Datorită diversității, complexității acestor tehnologii. Va trebui să analizăm bine producător cu producător, caracteristică cu caracteristică și vom fi aliniați cu recomandările de standardizare din securitatea cibernetică pe care ni le dă U.E.

Cristina Crețu: Cum explicați faptul că criteriile stabilite în acest proiect de lege sunt identice cu criteriile menționate în memorandumul încheiat cu SUA și neidentice a nu fi la fel cu ideile strategice prevăzute în setul de instrumente 5G?

MTIC: Răspunsul este foarte simplu. Riscul principal e anchetat la nivel european de toate țările U.E. este riscul interferenței unui stat străin ... 5G. Întotdeauna trebuie să adresăm în principal riscul cel mai mare identificat. Acest proiect de lege adresează cu prioritate acest risc.

Cristina Crețu: Nu mi-ați răspuns la întrebare.

(...)

MTIC: Domnul CIO guvernamental Marian Murguleț vrea să completeze un pic.

Marian Murguleț: Vreau să spun că cu cele expuse de colegul meu... dacă am analizat strict proiectul de lege și motivele expuse de colegul Câmpeanu am putea considera dezbateră închisă. Nu o să facem asta și o să continuăm să vă aducem argumente. Pentru doamna Crețu aș vrea să vă spun că proiectul de lege ține cont de memorandumul cu SUA. Avem un parteneriat strategic în domeniul militar și cel în zona de comunicații 5G, memorandumul converge cu... tool box. Ținem cont de experiențele în domeniu ale altor actori internaționali relevanți pentru că bunele practici trebuie dedicate și credem în asta. Trăim într-o lume globală și cu toate astea în afară de poziții comune cu U.E. cu SUA, România va avea și are și o poziție proprie. Este și o transpunere a memorandumului 5G, este luat în calcul riscul principal subliniat de colegul meu de la CERT. Vă mulțumesc.

Laurențiu Voicu: Domnule Găvruta, dacă mai sunt solicitări din partea colegilor.

MTIC: În primul rând cu noi este și domnul... directorul direcției juridice de la ANCOM. Dacă poate să ne răspundă punctual la unele întrebări.

Marius Săceanu: Având în vedere că în proiectul dezbaterii am anumite responsabilități pe articolele 9 și 10. Mi-am permis să-mi notez și eu câteva din problemele care s-au discutat aici și în măsura competențelor instituției și ale mele ca expertiză o să încerc să vă ofer câteva răspunsuri.

Vreau să vă spun că eu o să încerc să vorbesc din perspectiva instituției care are rolul de avizator al proiectului și citesc acest proiect din prisma faptului că trebuie să facem analize asupra lui în sensul de a identifica sau nu anumite probleme în ceea ce privește rolul pe care-l atribuie instituției noastre rolul acestui proiect de lege. Încep cu



ceva ce s-a discutat foarte mult și anume că acest proiect nu implementează toate instrumentele din toolbox-ul european 5G. Este evident că nu le implementează pe toate deoarece instrumentele din toolbox vor fi implementate prin mult mai multe căi, una dintre ele sunt deja în vigoare și anume ordonanța 111 care are câteva mecanisme care permit instituției noastre să rezolve anumite probleme din setul de măsuri din toolboxul european. Altele dintre ele probabil că vor fi întărite prin proiectul de transpunere a codului comunicat. Altele bănuiesc că vor avea nevoie de legislație specială dar eu înțelegerea mea acest proiect este mai degrabă complementar setului de măsuri din toolbox decât un proiect de act normativ care să rezolve toate aspectele, măsurile din acest instrument. În înțelegerea mea și în experiența pe care o am în elaborarea actelor normative, partea de dezbatere publică este doar o etapă care contribuie la formarea deciziei guvernului atunci când se hotărăște să promoveze sau nu un act normativ. Au fost ridicate anumite aspecte legate de posibile vulnerabilități de constituționalitate, de asemenea de încălcare a tratatelor de comerț european sau mondial sau probleme legate de încălcarea unor principii concurențiale. Bun, este opțiunea inițiatorului să propună acest set de măsuri, dar în spatele acestor discuții pe care le avem vor sta opiniile de specialitate ale ministerelor și instituțiilor care pot să valideze sau să invalideze aceste opțiuni. Bănuiesc că la dosarul proiectului de act normativ vor sta toate aceste contribuții ale dumneavoastră și ele vor fi analizate de ministerele de specialitate. Nu cred că putem noi acum să luăm o decizie cu privire la... să spunem că este încălcat un articol din Constituție. Vom avea Ministerul Justiției care va spune dacă măsurile propuse sunt sau nu de natură să atragă o posibilă problemă legată de încălcarea Constituției. Am remarcat totuși că nu au fost foarte multe intervenții pe zona de responsabilitate ANCOM, adică articolele 9 și 10. Țin totuși să remarc în mod special câteva observații făcute de Asociația Operatorilor Mobili din România în sensul în care eu personal le-am notat și consider că trebuie să avem un moment de reflexie asupra lor și anume că timp de luni de la momentul intrării în vigoare al legii furnizorii de rețele nu vor mai putea să facă achiziții deoarece există această perioadă în care nu vor exista echipamente autorizate. Este un aspect la care trebuie să ne gândim puțin. Și de asemenea cred că a mai fost o observație legată de faptul că în situația în care o autorizație dată este retrasă pentru motive intervenite ulterior nu există o perioadă de grație, așa cum s-a implementat în situația echipamentelor existente astăzi la nivelul rețelelor și care dacă vor fi considerate ca fiind neconforme nu există o obligație imediată de eliminare a acestora și de scoatere din rețele de comunicații. Altfel am mai remarcat că anumite (...) legate de faptul că decizia primului ministru ar putea să nu fie nemotivată... Decizia primului ministru va trebui să fie un act administrativ care va trebui să respecte toate rigorile cerute de legislația națională în privința motivării unui act administrativ. De asemenea, dacă decizia primului ministru va comporta anumite probleme există mijloacele procesuale pentru ca aceasta să fie atacată. Aici cobor în alt subiect care s-a discutat foarte mult. Nu ține neapărat de competența ANCOM însă îmi permit să fac o remarcă prin prisma experienței pe care am dobândit-o până acum. Articolul 8, care vorbește de faptul că nu se va aplica procedura prealabilă în cazul unui atac la decizia premierului, nu este o noutate în dreptul românesc. Este de fapt ceea ce se aplică astăzi în toată legislația din domeniul comunicațiilor electronice. Colegii, operatorii de rețele electronice știu foarte bine aceste lucruri. Prevederea e în vigoare de mai mult de 10 ani. Scopul este să asigure o celeritate a desfășurării actului de justiție, deci acest aspect al neaplicării procedurii prealabile. Alineatul 2 al articolului 8 într-adevăr este o noutate și pentru noi, în sensul în care nu se mai aplică nici procedura prevăzută de articolul 14 și probabil că și 15 pentru că vorbim acum de posibilitatea suspendării în instanță a unui act normativ. Eu personal o citesc tot prin prisma acestei nevoi de celeritate. Din



expunerea de motive rezultă faptul că într-adevăr se dorește ca eventualele litigii deduse instanței de judecată să se rezolve cât mai repede. Probabil că este vorba de situația în care se încearcă a se evita situația în care un act administrativ suspendat de instanță să fie ulterior validat de instanța de fond. Decizia primului ministru pe competență cred că va fi atacată la Înalta Curte. Din experiența noastră un proces pe fond durează în medie 3 ani de zile. Am avut litigii care nu s-au încheiat nici în 5 ani de zile. Probabil că inițiatorul și-a dorit să nu permită situația în care actul administrativ să fie suspendat în efectele sale până când instanța de fond îl validează sau invalidează.

Adrian Aciu: Nu contează ce-și dorește inițiatorul legii. Contează ce spune legea și principiul legislativ. Vă reamintesc că la articolul 8 din legea respectivă se spune că instanța soluționează cererea de suspendare de urgență și cu precădere. Deci nu este problema noastră că ei țin 3 ani de zile un proiect sau 5 ani. Este problema instanța și problema cum se aplică legile. Aici nu vorbim de ce vrea inițiatorul, vorbim de legile în vigoare și de principiile de drept. Nu ne-a explicat nimeni de ce subiectul acestui proiect de lege este considerat o urgență. Asta nu ne-ați spus. N-are nicio legătură cu vreo urgență. Vă rog să răspundeți

Marius Săceanu: Eu acum vorbesc despre percepția mea asupra proiectului, nu pot să vorbesc în numele inițiatorului. Din nou vă spun că aceasta fiind intenția inițiatorului, toate observațiile care s-au adus, toate contribuțiile sau toate opiniile vor sta în cele din urmă la analiza de specialitate a Ministerului Justiției care va spune dacă această dorință de a asigura un nivel de celeritate mai mare actului de justiție încalcă sau nu un principiu constituțional sau alte aspecte sau dacă ar putea permis sau nu. Eu am experiența alineatului 1 al articolului 8 care până acum a funcționat. Nu a produs niciun fel de problemă, nu a fost ridicată. Nu-mi amintesc ca cineva să fi ridicat vreodată vreo excepție de neconstituționalitate a articolului corespunzător din ordonanța 22, că acolo se găsește acest articol. Nu pot să vă dau verdicte, vă spun care este înțelegerea mea. Iar cu privire la urgență, opinia mea este că sunt anumite aspecte, și vorbim de niște aspecte de securitate națională... Eu nu vreau să mă raliez la nicio opinie exprimată aici care spune că acest proiect de lege interzice ceva. Mai degrabă sunt de acord cu domnul Mănescu, care spunea că acest proiect de lege permite o analiză. Ce va ieși din această analiză rămâne de văzut. Dar dacă din această analiză va ieși cumva vreo concluzie de a interzice funcționarea unor tipuri de echipamente ale unui anumit sau mai multor producători pare legitimă dorința inițiatorului de a nu permite ca acest lucru să se întâmple, un an, doi, trei, cât va dura un proces în instanță.

Ion Dragne: Au fost avute în vedere un studiu de impact pe piață? Mă așteptam ca să răspundă cineva dintre colegii dumneavoastră. Pe partea de sănătate s-a spus că legea nu-și propune să răspundă la această întrebare. Iar din perspectiva tehnicii legislative.

Laurențiu Voicu: Domnul Mănescu a răspuns cu privire la existența sau inexistența unui studiu.

Ion Dragne: Este în regulă. Am primit o parte din explicații și am trasa concluzia că de vreme ce se așteaptă ca prin alte legi să se reglementeze alte aspecte care provin din setul de măsuri europene, așa se explică mențiunea "nu este cazul". Deci cu alte cuvinte, lipsa studiilor de impact sau a unei cercetări în zona IMM-urilor, finanțe și buget și celelalte nu au fost avute în vedere în realitate. Deci nu s-a spus că nu-și

produc efecte. Ele nu sunt cercetate sub nicio formă. Îmi pot confirma inițiatorii proiectului de lege faptul că nu s-a făcut nicio analiză din perspectiva rubricilor unde se spune "nu este cazul" ?

Corneliu Mănescu: Răspunsul este foarte franc și îl repet și se pare că nu l-ați reținut. Acest proiect de lege nu vizează rețelele 5G în mod particular sau în mod singular. Pur și simplu stabilește, pune bazele unor criterii, unor elemente care țin exclusiv de siguranță națională. Siguranță națională include și partea de sănătate, dar la fel siguranță reprezintă și bunăstarea IMM-urilor și modul în care țara își dezvoltă și își derulează aspectele cu caracter comercial. Ați spus un lucru adevărat, în nota de fundamentare unde este menționat că "nu este cazul" este fundamentat pe de-a dreptul și nu este doar o preluare copy-paste care a fost sugerată pur și simplu, deci este în cunoștință de cauză. Mulțumesc.

Ion Dragne: Deci a fost o analiză efectuată sau n-a fost?

Corneliu Mănescu: În momentul în care spuneți și ne impuneți existența sau obligativitatea unei analize, așa cum susțineți dumneavoastră, porniți de la premisa că noi am cunoaște în mod cert și sigur că există sau potențial există un furnizor sau mai mulți furnizori care n-ar îndeplini. Doar în situația aia am fi poate nevoiți să facem o analiză și un studiu de impact asupra felului în care un astfel de act normativ vine și denaturează mediul concurențial sau mai știu eu ce altceva.

Ion Dragne: Dacă există aceste analize, sunteți amabil să le postați pe site-ul Ministerului? Fac parte din documentație.

Corneliu Mănescu: Analizele sunt strâns legate de o certitudine că unul sau mai mulți furnizori de echipamente n-ar îndeplini aceste condiții.

Ion Dragne: Deci înseamnă că nu sunt analize. Mulțumesc.

Corneliu Mănescu: (...) atunci acest act normativ nu va impacta sub nicio formă ceea ce se întâmplă în domeniul comunicațiilor în România astăzi, cu precădere pe viitoarele rețele, care nici nu știm cum vor și când vor fi, cele de 5G. Vă mulțumesc frumos.

Asociația Angel: În condițiile în care în expunerea de motive legiuitorul nu a considerat necesar să facă analiza de impact asupra mediului de afaceri, asupra sarcinilor administrative, asupra impactului social, asupra sănătății, de ce acest document nu e contrasemnat de ministerele de resort ale Sănătății, ale Mediului și ale Justiției și de ce domnul director de la ANCOM ne oferă aceste garanții când documentul în sine nu este contrasemnat de Ministerul Justiției.

Laurențiu Voicu: Dat fiind vorba că este un proiect de act normativ, îl vedeți în forma în care este acum. Urmare a consultărilor, probabil a sugestiilor, opiniilor, se va modifica circuitul sau nu. Între timp, ceea ce consideră colegii mei care au inițiat proiectul de act normativ... Deci ceea ce vedeți dumneavoastră acum este un proiect de act normativ.

Asociația Angel: Da, dar atunci răspunsul domnului director, potrivit căruia aceste garanții vor fi date de Ministerul de Justiție, atâta timp cât nu contrasemnează nu se susțin.

Laurențiu Voicu: Tocmai asta v-a explicat domnul Mănescu, că o să ajungă pe circuitul extern de avizare și la Ministerul Justiției.

Ion Dagne: De ce se tinde să fie înlăturate actualele instalații și echipamente 3G și 4G în 5 ani? Există o analiză care să conducă la această necesitate expusă neechivoc în expunerea de motive, că de asemenea scopul legii este de a înlătura, de a scoate treptat în 5 ani actualele echipamente 3G și 4G?

Corneliu Mănescu: Vin cu o clarificare. Faptul că scrie într-un proiect de lege, care probabil că va ajunge să fie lege, un astfel de text, asta nu înseamnă de la bun început, cum ați pronunțat dumneavoastră și cum v-ați exprimat că se intenționează înlocuirea sau eliminarea acestor elemente.

Ion Dagne: Atunci scoateți-!!

Corneliu Mănescu: Nu. Toate sunt în strânsă legătură. E vorba de titlul actului normativ, e vorba de siguranță și apărare națională. Doar în cazul în care CSAT-ul, cu toate instituțiile și structurile statului competente vor identifica că sunt elemente în aceste infrastructuri critice care aduc amenințare sau creează vulnerabilități la nivelul sistemelor de comunicații, acelea vor fi punctual solicitate și indicate pentru a fi eliminate, fără să se precizeze că "acum le scoți pe loc", da? Chiar și în situația în care reprezintă o vulnerabilitate, statul s-a gândit, pentru că este vorba de un mediu concurențial corect, la orice condiții, astfel încât să nu impună niște restricții sau niște chestiuni care ar putea să conducă, să aibă un impact financiar puternic asupra oricărui... poate fi la nivelul oricărui operator sau la nivelul oricărui furnizor. Dar repet, plecați de la premisa că există așa ceva. Noi plecăm de la premisa că nu există așa ceva. Dacă aveți cumva cunoștință, spuneți-ne și nouă.

Cristina Crețu: Domnule Mănescu dacă se va ajunge în situația în care un furnizor va fi scos de pe piață sau anumite elemente de rețea vor trebui locuite sau o autorizare... Cum analizați acest impact la momentul la care o să se producă și va trebui să vă gândiți la posibilitatea ca genul acesta de situație să apară și să uitați înainte care ar fi impactul despre care vorbește și domnul Dagne asupra mediului de afaceri, concurenței, asupra întregii piețe a comunicațiilor pe electronice.

Corneliu Mănescu: E foarte simplu, plecăm de la premiza că nu există niciun fel de ingerință sau interferență a unui stat străin în ceea ce privește infrastructurile și rețelele critice ale României. Nu vorbim acum de telefoanele private ale cetățenilor sau rețelele wi-fi care sunt pe unde sunt, vorbim de infrastructuri și rețelele critice care dacă se va identifica că vor fi amenințate, atunci se va recurge la punerea în aplicare a acestor elemente și reguli menționate în acest proiect de act normativ. Mulțumesc.

Ion Dagne: Mulțumim domnule director. Explicațiile dvs. sunt foarte bune, doar că sunt puțin contrare cu ce scrie în expunerea de motive și în proiectul de lege. În proiectul actului normativ se propun măsuri de eliminare treptată a tehnologiilor prin intermediul cărora se asigură sistemul de comunicații 5G. Ideea e următoarea, dacă

aveți în vedere că e necesară înlocuirea, există posibilitatea ca să fi făcut o analiză și în care să tragem concluzia că ele sunt nesigure pentru sistemul de comunicații?

Corneliu Mănescu: Ceea ce spuneți dvs. ca să putem elimina nu putem elimina ceva decât din ceva care există. La momentul actual, rețelele 5G și mai ales pentru infrastructurile critice nu există. Când vorbim de 4G, vorbim de cu totul și cu totul altceva și anume asupra aspectelor aduse în discuție de domnul director de la CERT-RO și probabil că vor fi și alte analize. Plecăm de la ipoteza corectă și cinstită că nu există niciun element de ordin dau de natură tehnică care ar putea să genereze o interferență a unui stat străin la nivelul infrastructurilor critice din România.

Ion Dragne: Și atunci e nevoie de lege?

Corneliu Mănescu: Trebuie reglementat. Dacă n-am avea-o și am identificat cum ar fi?

Călin Gascu: Domnule Mănescu, e o problemă. Abia acum 2 fraze dvs. ați spus că este vorba despre rețelele critice. Rețelele critice sunt foarte puține sunt alea militare și alea de siguranță națională.

Corneliu Mănescu: De asta am și subliniat pentru că dezbateră asta și publică ar fi trebui ca state holderii să fie cei care pe deoparte i-am văzut și sunt furnizori de echipamente care există în România, poate că-și fac griji absolut gratuit pentru că nu cred că sunt motive concrete și evidente să-și facă griji, iar pe de cealaltă parte respectiv dvs. și alte asociații de profil care militează pentru stoparea rețelelor 5G și m-a mirat că o întreagă societate civilă care militează pentru așa ceva vine să militeze acum pentru eliminarea unui act normativ, a unui proiect de lege care tocmai limitează într-o oarecare măsură dezvoltarea rețelelor 5G.

Ion Dragne: (...)Au avut în vedere inițiatorii proiectului de lege un sistem și un fond, o estimare a compensațiilor pe care trebuie să le primească cei afectați prin scoaterea timpurie a instalațiilor g și 4G din uz. Mulțumesc.

Corneliu Mănescu: ...și precizăm că plecăm de la ipoteza că nu există niciun element care să reprezinte o ingerință, ci o interferență cu infrastructurile critice din partea unui stat străin la nivelul României. Vă mulțumesc.

Mircea Pușcașu: Întrebarea mea este dacă această lege este pentru măsuri cum ați numit-o dvs... menționați că este vorba despre infrastructura informațională de securitate nu discutăm de rețelele de comunicații.

MTIC: Dacă citiți cu atenție actul normativ veți găsi la articolul 2 un set de definiții și este prezentat ceea ce înseamnă și ce sistem și ce domeniul sunt ele și cum sunt interpretate. Există toate definițiile ce nu poți să scrii în titlul că ar trebui să scriu în titlul pe o pagină în care să spui la ace se referă actul normativ ceea ce nu e o practică în domeniu.

Călin Gascu: Scrieți în articolul 1

Doru Ștefanache: Domnule Mănescu, dacă această volatilitate a mediului și a siguranței naționale este afectată pentru că nu întâmplător MApN este parte la acest proiect, de ce a fost omis impactul social și impactul asupra mediului pentru că normal când vorbim de mediu...

Corneliu Mănescu: La această problemă s-a mai răspuns până acum de cel puțin ori.

Nick Vintilă: Care este recomandarea dvs. despre cum cei din acest grup care consideră că sănătatea nu este dresată corect, care sunt mijloacele, ce le recomandați, cui să se adreseze ca să fie adresate?

Corneliu Mănescu: Acest lucru nu va fi niciodată clarificat, ci nu este de competența unei instituții publice și cum este MTIC de rangul acestei instituții să intervină în mediul concurențial prin impunerea unor condiții sau cerințe care duc către zona tehnică că se încalcă principiul neutralității tehnologice sau drept urmare eu dacă aș fi în locul dvs. și mă pot pune în locul dvs. foarte ușor că sunt cetățean și cu siguranță când se vor organiza licitațiile pentru acordarea licențelor pentru 5G, când se vor face selecții publice cu furnizorii de echipamente acolo veți putea interveni în mod direct pentru că doar acolo se vor cunoaște elementele de ordin tehnic. Ei vor justifica și orice operator care va dori să implementeze o rețea 5G va veni cu un set de studii în care să justifice că echipamentele pe care le folosesc ei în rețelele astea nu impactează mediul. Asta și solicităm prin actul ăsta într-o zonă restrânsă pentru infrastructurile și comunicațiile de interes național critici ș.a.m.d.. Sperăm să fie extinsă acest model și în zona asta și atunci cu siguranță vom fi protejați. Chiar suntem de partea dvs. dar ne considerați de partea cealaltă a baricadei.

Diana Crângașu: Pentru minister, ANCOM și CERT care ar fi un orizont de timp estimativ în care ne putem aștepta la legislație secundară nouă. Am înțeles că este în pregătire un set de diverse acte secundare care să explice criteriile tehnice, proceduri.

Corneliu Mănescu: Am înțeles întrebarea. S-ar putea să nu vă convină răspunsul meu, dar este un răspuns cât se poate de natural pentru țara în care trăim. Întotdeauna știm când ne apucăm de un proces și începem să lucrăm și să ne gândim la el, dar niciodată nu vom ști când vom termina. Răspunsul la întrebarea dvs. este că de acum încolo începând de mâine că azi deja s-a terminat programul, există posibilitatea să se vină cu completări și cu amendamente la legislația secundară. Mulțumesc.

Mădălina Apostol: Care autorități ale statului român răspund civil și penal pentru implementarea 5G cu toate aceste acte normative, aceste legi. Începând de la strategia pentru România până când se va termina.

Corneliu Mănescu: Este foarte simplu - răspunderea civilă și penală este în sarcina celui care organizează licitația prin care atenție nu e spectru, e o mențiune nu are nicio treabă ANCOM în chestiunea asta, ci a operatorilor care vor contracta echipamente care dacă vor fi neconforme și se va dovedi lucrul ăsta sau poate nu vor obține, atunci vor răspunde în fața autorităților pentru aceste lucruri. E foarte simplu.

Valentina Babiac: Pentru domnul Săceanu de la ANCOM. Dacă abia azi ne aflăm azi în dezbateri de ce cu mult timp anticipat a fost instalate echipamentele 5G pe diferite



clădiri și cu acordul cui s-a făcut aceasta și de ce deja rulează pe unele posturi tv reclama Huawei 5G? Vă mulțumesc.

Marius Săceanu: Cu precizarea că o să încerc să răspund deși nu cred că face obiectul acestei dezbateri.

Am să răspund cu lucrul pe care instituția le-a mai comunicat și public fără niciun fel de problemă. În momentul de față licențele operatorilor sunt neutre tehnologic și aceia dintre ei care au spectrul necesar ca să poată oferi servicii 5G sunt liberi s-o facă. Cu ce echipamente o fac, iarăși lipsa acestui proiect de lege sau oricărui proiect de lege care să facă o filtrare pe anumite criterii pot să o facă cu orice fel de echipamente își doresc în momentul de față. Asta este vorba și în acest proiect de lege și anume ca modul în care vor fi furnizate serviciile 5G să beneficieze de o analiză și de o verificare pe mai multe criterii. N-am nicio problemă să transmit acest mesaj, doar că este pe lângă subiectul dezbaterii și v-aș ruga mult de tot să fie ultimul mesaj pe care-l transmit care nu are legătură cu subiectul dezbaterii.

Angela Negrotă: Pornind de la titlul acestui proiect de lege considerați că una dintre condițiile implementării rețelelor 5G garantarea respectării art. 1 și 2 din legea 51/1991 privind siguranța națională a României care prevede.

Dacă considera că una dintre condițiile implementării rețelelor 5G reprezintă respectarea acestei legi.

Laurențiu Voicu: Cele 2 articole pe care le-ați invocat dvs.

Angela Negrotă: Păi tocmai că aici se prevede.

Corneliu Mănescu: De asta este și invocat până la urmă în proiectul nostru de lege la definiții cum spuneam aceste lucruri pentru că integratorul tuturor instituțiilor cu atribuții în zona de securitate și siguranță națională se regăsesc sub CSAT care exact acest aspect vizează inclusiv mediu, zona economică.

(...)

Adrian Aciu: Nimeni nu ne-a lămurit până acum de ce acest proiect de lege este urgent. Se fac derogări ca lucrurile să meargă mai repede, nu ni s-a spus de ce e urgent. Ce are acest proiect de trebuie făcut pe repede înainte. Majoritatea au cerut în dezbateri să se anuleze fie un timp mai mare pentru analiză. De ce așa repede?

Corneliu Mănescu: E prima chestiune care mi se pare de-a dreptul ciudată. Este că actul normativ sau modalitatea promovării acestui proiect de lege este pe canalul normal și nu este pe o procedură de urgență. O confundați cu o ordonanță de urgență. Nu suntem pe o procedură de urgență.

MTIC: În momentul în care se aduce în discuție existența unor ONG-uri sau asociații care militează pentru stop 5G, păi chiar așa să-i și denumesc, în primul rând urgența ar trebui să existe la nivelul dvs, de a crea mecanisme, inclusiv legi sau proiecte de acte normative, prin care să se clarifice situația. Una din ele fiind adusă în discuție chiar de către domnul Săceanu, puțin mai devreme, cu antevorbitorul dvs. Și anume: se instalează deja echipamente 5G de către operatori care au deja licențe obținute cu ani înainte. Repet, 5G-ul până la urmă nu reprezintă o licență specială, ei folosesc aceleași frecvențe, doar tehnologia diferă. Și tocmai de asta sunt necesare aceste acte normative și urgența ar trebui să fie că ar trebui să fie dată ieri și nu mâine. Și ne



mirăm cum o asociație care militează Stop 5G vine și întreabă guvernul de ce vreți să emiteți un act normativ tocmai prin care se reglementează aceste condiții și cerințe care ar duce la asigurarea sănătății, mediului, siguranței naționale, și așa mai departe. Mulțumesc.

Adrian Aciu: Nu mi-a răspuns la întrebare...

Laurențiu Voicu: În situația în care nu sunteți mulțumit de răspuns vi se va răspunde în scris.”

La finalul dezbaterilor, reprezentantul DCRSPON a informat participanții la ședință cu privire la faptul că:

- Direcția de specialitate va analiza propunerile înaintate;
- Minuta ședinței și celelalte documente prevăzute de Legea nr. 52/2003, vor fi publicate pe site-ul ministerului;
- Ultima variantă a proiectului de act normativ va fi publicată pe site-ul ministerului în termenul de cel mult 10 zile, stabilit de Legea nr. 52/2003.

În încheiere, reprezentanții ministerului au mulțumit participanților și au menționat disponibilitatea ministerului de a colabora cu toți factorii implicați în activitățile reglementate de proiectul de act normativ.